

အိမ်ထောင်ရေး
အိမ်ထောင်ရေး

ශ්‍රී සම්බුද්ධ ශාසනයේ අභිවෘද්ධිය උදෙසා තම ජීවිතයම කැපකළ මෑත කාලයේ පහළ වූ අති උතුම් යතිවරයන් වහන්සේලා දෙනමක් වන **අතිපූජනීය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේ** හා **අතිපූජනීය කඩවැද්දවේ ජිනවංශ මාහිමිපාණන් වහන්සේ**ගේ නිස්සරණ අදහස් විකතුවකින් මෙම ග්‍රන්ථය සමන්විතය.

අතිපූජනීය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ගුණ සිහිකිරීම සඳහා පළ කරන ලද **'අමාබින්න'** නම් ග්‍රන්ථයේ පළ වූ උන්වහන්සේගේ දිනපොතින් උපුටාගත් සටහන් විකතුවක් හා මාහිමිපාණන් වහන්සේ පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුලත් ලිපි කිහිපයක් ද, අතිපූජනීය කඩවැද්දවේ ජිනවංශ මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ගුණ සැමරීම සඳහා පළකරන ලද **'ආත්ම ප්‍රත්‍යවේක්ෂණය'** නම් ග්‍රන්ථයෙන් උපුටාගත් උන්වහන්සේගේ අදහස් හා ලිපි කිහිපයක්ද මෙහි දක්වනුයේ ඒ උතුම් ජීවිත හා අදහස් දෙස බලා සැහසෙන ඔබ වෙනුවෙනි.

අතිපූජනීය කර්මස්ථානාචාර්ය මහෝපාධ්‍යාය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාමාභිධාන මාහිමිපාණන් වහන්සේ

අතිපූජනීය මහෝපාධ්‍යාය කඩවැද්දවේ ශ්‍රී ජිනවංශාභිධාන මාහිමිපාණන් වහන්සේ

‘අමාබන්දු’ ග්‍රන්ථයට විහි සංස්කාර විසින් සපයන ලද ‘පසුබිම’ නම් ලිපියෙන් උපුටා ගත් කොටසක් මෙහි දැක්වේ.

පසුබිම

පොදු වර්ෂ 1991 දෙසැම්බර් මස 11 දා අතිගරු පූජනීය මාතර සිරි ඥාණාරාමාභිධාන මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේට 90 විය සපිරීම නිමිත්තෙන්, තමන් වහන්සේගේ දෝතට පිළිගන්වන ලද අවස්ථාවේදී උන්වහන්සේ මහත් සතුටින් එය භාර ගත්හ.

එහෙත් ඉන් සොළොස් මසකට පසුව, අද අතිගරු මාහිමිපාණන් වහන්සේ ජීවමානව වැඩ සිටි සේක් නම්, මේ ‘අමාබන්දු’ සංග්‍රහය එබඳු ම සතුටකින් පිළිගනිවිදියි සැක සහිතය.

ඒ, තමන් වහන්සේගේ ගුණ හුවා දැක්වීම මාහිමිපාණන් වහන්සේ කවදත් රූපි නොකළ හෙයිනි.

තමන් වහන්සේට 80 විය පිරීම නිමිති කොටගෙන වර්ෂ 1981 දී උපහාර ග්‍රන්ථයක් පළකිරීම සඳහා සියලු කටයුතු සම්පාදනය වී තිබියදී මාහිමිපාණන් වහන්සේ එය නවත්වා, ඒ වෙනුවට තමන් වහන්සේගේ භාවනා උපදෙස් අඩංගු ‘ශමථ විදර්ශනා භාවනා මාර්ගය’ නම් ග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කරවීමට අවසර දුන්හ. ‘සත් අනුපස්සනා’ පොතට ද තමන් වහන්සේගේ කෙටි චරිතපදානයක් ඇතුළු කිරීමට යෝජනා කළ විට ඒ සඳහා අනුමැතිය නොදුන්හ.

වරක් ඒ සුප්‍රකට මහ තෙරුන් වහන්සේ නමක් අප මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ජීවන චරිතය ලිවීම සඳහා තොරතුරු ටිකක් ඉල්ලූහ. “ඕවා දන් ම කරන්න ඕන නැහැ. මගේ ජීවිත කථාව ලියනවට වඩා භාවනා පොතක් ලිවීම ලෝකයාට ප්‍රයෝජනවත්. ඒ නිසා හැකි නම් භාවනා පොතක් ලියා පළ කරන්න” යැයි පවසමින් ඒ ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කළහ.

කරුණු එසේ වතුද, අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ අපවත් වී වසරක් ගෙවීම නිමිති කොටගෙන අප මේ ‘අමා බන්දු’ සංග්‍රහය අද මුද්‍රණද්වාරයෙන් එළි දක්වන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන් පරමාර්ථයන් දෙකක් මුල්කොටගෙනය.

ඉන් එක් පරමාර්ථයක් වන්නේ කෘතවේදී වීමයි. පෞද්ගලික වශයෙන් අප බොහෝ දෙනකුන්හට ද පොදුවේ සමස්ත බුද්ධ ශාසයට හා මනුෂ්‍ය වර්ගයාට ද අප මාහිමිපාණන් වහන්සේගෙන් සිදු වූ අමිල සේවය වෙනුවෙන් කළගුණ සැලකීමෙහි එක් ආකාරයක් ලෙසින් මේ ගුණ සමරු කලාපය අපි

දකින්නෙමු. අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ වෙනුවෙන් කළගුණ සැලකීමේ උසස් ම ආකාරය නම් උන්වහන්සේගේ අවවාද-අනුශාසනා-ආදර්ශ අනුව අපේ ජීවිතය හැඩගස්වා ගැනීම බව සත්‍යයකි. එහෙත් මෙබඳු ගුණ සමරුවක් පළකිරීම ද කතඤ්ඤතාවෙහි එක් ආකාරයක් බවට විවාදයක් නැත. එසේ ම, මෙ ගුණ සමරුව තුළින් මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ගුණ වඩා හොඳින් අවබෝධ කොටගෙන, ඒ අනුව පිළිපැදීමට බොහෝ දෙනකුට අවස්ථාව ලැබෙනු ඇත.

අපේ අනෙක් අභිප්‍රාය නම්, නිසැකයෙන් ම මේ යුගයේ පහළ වූ මහා පුරුෂයාණකෙනෙකුන් වන අප මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ අතිශ්‍රේෂ්ඨ චරිතය, ජීවමාන කාලයේදී උන්වහන්සේගේ කලණ මිතුරු ඇසුර නිසිසේ ලැබ ගැනුමට නොහැකි වූ බොහෝ දෙනෙකුන්ගේ හිතසුව පිණිස විදහා දැක්වීමය.

සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේගේ පිරිනිවීමෙන් සියවස් 25 ක් ගත වූ පසු ද, බුද්ධානුශාසනය නිවැරදිව පිළිපදිමින් ධර්මයේ ජීවමාන සංකේතයක් බවට පත් වූ අතිදුර්ලභ සත්පුරුෂයකු මේ මිහිපිට ජීවත් වූ බව දැන ගැනීම ධර්මකාමීන්ගේ අමන්දානන්දයට හේතුවක් වන අතර, බොහෝ දෙනෙකුන්ට ධර්ම මාර්ගය අනුගමනය කිරීම පිණිස අතිවිශාල ධෛර්යයක් වන්නේය.

එහෙයින් මෙම ගුණසමරුව, ශාසන සංග්‍රහයක් හා පරාර්ථ සාධනයක් ලෙසින් ද අපි දකින්නෙමු.

පුණ්‍යානුමෝදනය :

මාස කීපයක් මුළුල්ලෙහි දැඩි කැපවීමකින් යුක්තව මෙම ගුණසමරු කලාපය සැකසීමේ යෙදුණු අප විසින් එහිලා රැස්කර ගන්නා ලද යම් ප්‍රණීත කුශල සම්භාරයක් වේ ද, පළමු කොට එම කුශල ශක්තිය, අපවත් වී වදාළ අතිපූජ්‍ය මාතර සිරි ඤාණාරාමාභිධාන මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ සිරිපා මුල සාතිශය හක්කි පුණ්‍යමයෙන් පුද කරමු. එම පුණ්‍ය බලය ද අතිගරු මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ සකල ධර්ම ප්‍රාර්ථනාවන් සමෘද්ධිමත් කර ගැනුමට ඉවහල් වේවා!

දෙවනුව, 'අමාබන්දු' සංග්‍රහයට ජීවය කැවීම පිණිස නත් ලෙසින් හවුල් වූ සියළු ම ගිහි-පැවිදි කලණ මිතුරෝද මේ පින් සතුටින් අනුමෝදන්ව මෙලොව-පරලොව සකල සම්පත් සාධා ගෙන අමාමහ නිවනින් සැනසෙත්වා!

එසේම මේ ජීවිත කාලය තුළදීදීවි පැවැත්ම සඳහාත් අධ්‍යාත්ම සංවර්ධනය සඳහාත් විවිධාකාරයෙන් අපට පිහිට වූ දෙමාපිය-ගුරු-ඥාති-මිත්‍ර-දායක

කාරකාදී සියල්ලෝ ද මෙපින් අනුමෝදන්ව සුවසේ ධර්මය අවබෝධ කරන්නවා!

අවසන් වශයෙන්, සකල ලෝකවාසී සියලු සත්වයෝ ම මෙපින් බලය ලැබ සුවපත් වෙන්නවා! නිවන් දකින්නවා!

ප්‍රාර්ථනය :

මෙම 'අමාබින්නද්' සංග්‍රහය, අතිපූජනීය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ පූර්ව ගුණ ස්කන්ධයට පිදෙන පූජෝපහාරයක් වේවා! අඳුරෙහි අතරමං වූවනට ආලෝක දහරක් වේවා! යහමග ගමන් කරන්නවුනට තව-තවත් ධෛර්යය පිණිස වේවා! ධර්මය-සත්‍යය පණ ගන්වන අමාතයක් ම වේවා!

අපවත් වූ අපේ අතිපූජනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේ අවවාද-අනුශාසනා-ආදර්ශ මගින් පෙන්වා වදාළ නිවැරදි දහම් මඟ ඔස්සේ පියවර නගමින් මාහිමිපාණන් වහන්සේ උදාකරගත් පරම සැනසීමට උරුමක්කාරයන් වීමට සියල්ලෝ ම උත්සුක වෙන්නවා!

මාස කීපයක් තුළදී මෙම ගුණසමරුව නිමාවට පත්කිරීමේ භාරදුර කාර්යයෙහි යෙදුණු අප'තින් යම් ප්‍රමාද දෝෂයක් වී නම් අදාළ සියල්ලන්ගෙන් ම සමාව ලැබේවා!

ශීල - සමාධි - ප්‍රඥා ශාසනත්‍රය දිගුකල් ලොවැ දිලේවා!

2536/1993 අප්‍රේල් 30

සංස්කාර

‘අමාඩින්ද’ ග්‍රන්ථයට අතිපූජනීය කඩවැද්දුවේ ජනවංශ මාහිමිපාණන් වහන්සේ විසින් සපයන ලද ලිපියක් මෙහි දැක්වේ.

ශ්‍රී කල‍්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ අතිගරු සමුත්පාදක සහ අනුගාසක මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ විශේෂ පණිවුඩය

සර්වඥයන් වහන්සේ විසින් පන්සාළිස් වරසක් තුළ නොයෙක් තන්හි නොයෙක් ආකාරයෙන් දේශිත වූ ශ්‍රී සද්ධර්මය පැවැතියේ විසිරුණු මිණිරුවන් රැසක් ලෙසිනි. ප්‍රථම සංගායනාවේදී ඒ පර්යාප්ති ධර්මය එක්තැන් කොට මහාකාශ්‍යප මහරතන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ රහතුන් විසින් සැලසුම් කරනු ලැබීමේ අනුත්තර සිද්ධිය ඉතා පැහැදිලිය.

තුන්වන සංගායනාවේ ප්‍රමුඛ වූ මොග්ගලීපුත්තතිස්ස මහරහතන් වහන්සේ බුදුසසුන රැකගැනීම සඳහා බඹලොවින් සැව මනුලොව පහළ වූ සේක් රහතුන්ගේ ආරාධනයෙනි.

ශ්‍රී කල‍්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ ප්‍රනෙතෘ වූ අතිගරු මහෝපාද්ධාය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ මේ යුගයේ වැටීගෙන යන බුදු සසුන බේරාගැනීම සඳහා කිසිවකුගේත් ආරාධනාවක් නැතිව බඹලොවින් වැඩිසේක් වනැයි මා සලකන්නේ උන්වහන්සේගේ ධර්ම ජීවිතයේ ප්‍රාතිහාර්ය ස්වරූපය සිහිකරමිනි.

යෝගාශ්‍රම වැඩ පිළිවෙළ පටන්ගෙන ටික කලකට පසු උන්වහන්සේ මට එවූ ලිපියක මෙසේ සඳහන් විය. "ඔව්! බුදු සසුන උදෙසා අපෙන් විය යුතු මෙහෙවර සපුරා ඉටු කිරීමටයි අපේ මේ ආරම්භය. මේ වෙනුවෙන් මගේ ජීවිතය ඕනෑම ගහක් යට කැප කිරීමට මා සූදානම්." උන්වහන්සේගේ මේ උදාර සිත අන්තිම මොහොත දක්වා සවා‍රෙන් සපිරුණේ විශේෂභාගීය තත්වයෙනි.

අතිගරු මහෝපාද්ධාය මාහිමියන් වහන්සේගේ මේ අනුත්තර ගමනේ පිවිතුරු විසිතුරු පිය සටහන් හෙළිපෙහෙළි කොට, උන්වහන්සේට ධර්ම පූජාවක් වශයෙන්, අපේ යෝගාශ්‍රමීය දරුපෙලේ උගත් වියත් සත්පුරුෂ දරුවාණ කෙනකුත් විසින් සකස් කෙරෙන ‘ශ්‍රී ඥානාරාම මාහිමි සමරු කලාපය’ මට හැඟෙන්නේ රුවන් ආරකින් ගරා ගෙතුණු මිණිරුවන් මාලාවක් ලෙසිනි. මෙය සත්පුරුෂ පෙරහැරට තවත් ආලෝකයක් වේවා!

“සනං සමාගමො හොතු - යාව නිබ්බාණ පත්තියා.”

මෙයට අනුයාත,
කඩවැද්දුවේ ජනවංස ස්ථවිර

ගුණවර්ධන යෝගාශ්‍රම මධ්‍යස්ථානය,
ගල්දූව - කහව.
2536/1992-12-24 වැනි දිනදීය.

‘අමාඩින්ද’ ග්‍රන්ථයට අතිපූජනීය නාලනේ අරියධම්ම මාහිමිපාණන් වහන්සේ විසින් සපයන ලද ලිපියක් මෙහි දැක්වේ.

**ශ්‍රී කලාණි යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවෙහි ගරු සඤ්ඤා ලේඛකාධිකාරී,
කර්මස්ථානාචාර්ය, පූජ්‍ය නාලයනේ අරියධම්ම මහා ස්ථවිරයන්
වහන්සේ විසිනි.**

1. ප්‍රථම දර්ශනය

මහා කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේ දැකීමෙන් පමණක් කුල පුත්‍රයෝ දහසක් පැවිදි වී රහත් බවට පත් වූහ. තත් ශිෂ්‍ය වන්දගුප්ත මහ රහතන් වහන්සේ දැකීමෙන් ද තත් ශිෂ්‍ය සුරියගුප්ත මහ රහතන් වහන්සේ දැකීමෙන් ද පැවිදි වී අර්හත්වයට පත්වූවන් දහස බැගිනි. මහා ධම්මරක්ඛිත මහ රහතන් වහන්සේ වනයේ ගසක් මූල සමවතට සමවැදී වැඩ සිටිද්දී කැලේ වල් ඇතකු කොළ අතු මිටියක් සොඬින් ගෙන පවත් සලනු දුටු දම්සෝ රජුගේ සොහොයුරු තිස්ස කුමාරයා ලක්ෂයක් දෙනා සමඟ එතුමන් වෙත ම පැවිදි වී රහත් බවට පත් විය. සත් හැවිදිරි නිග්‍රෝධ සාමණේරයන් වහන්සේ දැකීමෙන් පැහැදී ධර්මාශෝක මහ රජතුමා තෙරුවන් සරණ ගොස් සම්බුද්ධ ශාසනයට අනල්ප සංග්‍රහ කළේය. “සමණා-නඤ්ච දස්සනං-එතං මංගල මුත්තමං” යයි වදාරා ඇත්තේ එහෙයිනි.

මට වයස 14 පමණ කාලයේ දිනක අතිපූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේ තවත් දෙනමක් සමඟ දම් දෙසුමක් පිණිස නාලයන අරණයේ සිට බඹරගස්වැව ගම්මානය බලා වඩිද්දී අපේ ගමේ බෝමැඩ ටික වේලාවක් නැවතී සිටි සේක. බෝමළුවේ ආසන පණවා වඩාහිඳුවා ගිලන්පස පිළිගන්වා බැතියෙන් වැඳ පුදා පසෙක සිටි පිරිස අතරෙහි මාත් සිටියේ ගරුතර ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ දැකීමෙන් පහත් වූ විස්මිත මනසිනි.

අග කෙළවර වැඩසිටි ස්වාමීන් වහන්සේ සම්පූර්ණයෙන් නෙත් හැර පිරිස දෙස බලා සිටි අතර මැද සිටි ස්වාමීන් වහන්සේ සම්පූර්ණයෙන් නෙත් පියාගත සිටි බව පෙනිණි. එතෙත් අතිපූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේ උඩුකය ඉදුව තබා ගෙන බඹයක් පමණ පෙනෙන සේ තබාගත් නෙත් ඇතිව වැඩ සිටි සේක. ගැඹුරු දැනුමක් කෙසේවත් නොතිබුණු මට මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේ මැදුම් පිළිවෙතෙහි පිහිටි උතුමන් වහන්සේ යයි වැටහී ගියේ, කවදා හරි මමත් මැදුම් පිළිවෙත පුරන පැවිද්දෙක් වෙමිවායි යටි හිතේ පැතුමක් සහිතවය. ඉන් වසර සතරකට පමණ පසු පූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ම ශ්‍රී හස්තයෙන් මගේ

කරේ සිවුරු පටිය බදිනා ලදුව උතුම් පැවිදි බිමට පත්වීමේ භාග්‍යය මටත් උදා වූයේ පළමු දර්ශනයේ අනුභවයෙනි. අතිගරු පූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මානිමි පාණන් වහන්සේ අන්තිම හුස්ම ටික තෙක් ම මැදුම් පිළිවෙතෙහි පිහිටා කටයුතු කළ බව මානිමි පාණන් වහන්සේ කෙරෙන් දැක ගත්තෙමි.

2. සුවිසඳ දහම් නැණ:

මා පැවිදි වීමට ආසන්න දිනක ගල්දූවේදී අතිපූජනීය කඩවැද්දුව පණ්ඩිත මානිමිපාණන් වහන්සේ සඟ පිරිස මැද අතිගරු පූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මානිමිපාණන් වහන්සේගෙන් දහම් පැනයක් විමසූ සේක. “අවසර ස්වාමීන් වහන්ස, ගිරිමානන්ද සූත්‍රයේ ‘කම්ම සමුට්ඨානා ආබාධා’ කියා කර්මයෙන් හට ගන්නා ආබාධා ගැන වෙනමම දේශනා කොට ඇති බැවින් සෙසු ආබාධා-ලෙඩරෝගවලට කර්ම සම්බන්ධයක් තිබේද?” යනු ඒ පැනයයි. “මුළු පඤ්චස්කන්ධය ම කර්ම නිර්මාණයක්. කවර හේතුවකින් රෝගයක්-ආබාධයක් හැදුනත් දුක්ඛ වේදනාව කර්මය හේතු කොට, කර්මය නිදාන කොට ඇති වෙනවා” යයි නොපැකිල නිකුත් කළ පිළිතුරෙන්, තික්ෂණ වූත් තීරණාත්මක වූත් ගම්හිර ධර්ම ඥානයෙන් මහෝපාධ්‍යාය මානිමිපාණන් වහන්සේ පරිපූර්ණ බව දැක ගතිමි.

3. සෘජු ඉරියාපටය :

අතිගරු පූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මානිමි පාණන් වහන්සේගේ සෑම ඉරියව්වක් ම සෘජුය. සර්වඥයන් වහන්සේ අනුගමනය කරන ස්ථීර අධිෂ්ඨානයක් ඇති මහ සඟ පියාණන් වහන්සේ නමක් වශයෙන් සෘජු වූ ඉරියාපටය තේජස්වී ලෙස පැවැත්වූ සේක. පුටුවේ වාඩිවී ලිවීමේ යෙදුනේ උඩුකය ඉදුව තබාගෙනය. පරියංකයෙන් වාඩි වූ සේක් උඩුකය ඉදුව තබාගෙනය. එසේ භාවනාවේ යෙදෙන කිසි විටෙකත් අන්‍යාන්තරයට සේ කිරා වැටීමක් සිදු නොවීය. පැයක් පමණ වාඩිවී පොත් බැලීම, ලිවීම, භාවනා ආදියක යෙදී සිට ටීන-මිද්ධ විනෝදනය පිණිසත් සෞඛ්‍ය පිණිසත් අනිවාර්යයෙන් සක්මන් කරන සේක්, සෘජුව පිහිටුවා ගත් උඩුකය ඇතිව ම ය. සයනගත ඉරියව්ව පවා බොහෝ සේ සෘජුව ම පැවැත්වූ සේක. දීර්ඝකාලීන භාවිත සන්තානයක ආකල්ප සම්පත් එසේ ම වනු ඒකාන්තය.

4. ප්‍රතිපත්ති ගරුකත්වය:

1963 අප්‍රේල් 8 දා සිට මාස දෙකක් පමණ අතිපූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මානිමිපාණන් වහන්සේගෙන් කමටහන් ගෙන මැල්ලඟල යෝගාරාම මධ්‍යස්ථානයේදී විවේකව කමටහන් වැඩුවෙමි. දිනපතා කමටහන් කියා දුන් මානිමිපාණන් වහන්සේ අවශ්‍ය උපදෙස් නොඅඩුව සලසා දෙමින් විවේකය ද

සුරක්ෂිත කළ සේක. මැයි මස මුල් සතියේදී ගල්දූවේ ගුණවර්ධන යෝගාශ්‍රම මධ්‍යස්ථානයේ ප්‍රධානතම දායිකා මාතාව ස්වර්ගස්ථ වූ බැවින් එම අවසාන ආගමික කටයුතු සඳහා වැඩම කරවාගෙන ඒමට වාහනයක් ද මැල්ලගලට යවා තිබියදීත්, "අරියධම්ම නමගේ කමටහන් වැඩිමේ කටයුත්තට ස්වල්පයක් හෝ පාඩුවක් වෙනවා ඇතැ"යි ඒ ගමනට නොවැඩි සේක. පසු දිනක ඒ බව මාහට මතක් කළ විට හැඟී ගියේ කොපමණ භාරදූර වැඩක් වුවත් ප්‍රතිපත්තියට මුල් තැන දීම මාහිමි පාණන් වහන්සේගේ ස්ථිර පිළිගැනීමක් බවය. මෙසේ ප්‍රතිපත්ති ගරුකත්වයෙන් මාහිමි පාණන් වහන්සේ දක ගත්තෙමි.

5. හමුවට පැමිණියවුන් දැනුම් සතුට කිරීම:

ලොවුතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙත පැමිණිනෙන සැමදෙනා සම්පහංසනය කිරීම බුද්ධ චරිතයේ විශේෂ ලක්ෂණයකි. අතිගරු පූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේ වෙත පැමිණෙන කවුරුත් ආපසු යන්නේ නිවුණු-සැනසුණු, ප්‍රීතියෙන්-සතුටෙන් පිරි ඉතිරි ගිය, සතුටු මුහුණෙනි. හේතුව, පූජනීය මාහිමි පාණන් වහන්සේ ඉතා සුළු මොහොතක් තුළ කථා කරනත් මෙමතියෙන්-කරුණාවෙන් පිරිගත් දැනුම් වදනින් සංග්‍රහ කිරීමය. ඒ උතුම් මෙමතී වචි කර්මය තුළින් මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේ දක ගත්තේ ඔද වැඩිගත් ප්‍රසන්නතාවෙනි.

6. සමාධිගත දේශනා විලාසය:

1963 වර්ෂයේ අතිපූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් සඟ පිරිස නව නමක් ගෝතම තපෝ වනයේ වස් එළඹී වැඩ සිටියහ. තපෝ වනාධිපති ස්වාමීන් වහන්සේ හෘදයාබාධයකින් සුව වූ අළුත බැවින් වෛද්‍ය උපදේශ අනුව ධර්මදේශනා සඳහා වෙහෙස නොවූ අතර සතිපතා ඉරුදින ධර්මදේශනාව පැවරුණේ අතිපූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේටය. තෙසැත්තැ ඤාණ මාතෘකාවෙන් පැවැත්වෙන පැයකට සීමිත වූ එම ධර්ම දේශනයට සවන් දීම පිණිස විශාල පිරිසක් පැමිණි අතර, වස් එළඹ සිටි සඟ පිරිස ද බොහෝ සෙයින් සහභාගි විය. තෙසැත්තැ ඤාණ පාඩම් කර ගත් මම ද අනිවාර්යයෙන්ම නිතිපතා බණට සවන් දුන්නේ ඉමහත් ගෞරවයෙනි. අතිගරු පූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේ ධර්ම දේශනාව පවත්වන පැය ගතවනු දූනෙන්තේ විනාඩි කීපයක් මෙනි. භාවනාවකින් ලැබිය යුතු විත්ත සමාධිය එම ධර්ම දේශනාවෙන් ලැබෙනුයේ නිරායාසයෙනි. එක වචනයක් නොපැටලී, ඉක්මන් ද නොවී පමා ද නොවී, මුතු වැලක්-මැණික් වැලක් අමුණන්නා සේ දහම් කරුණු නිවැරදිව පැහැදිලිව ඉදිරිපත් කරමින් පැවැත්වෙන එම දේශනාවට සවන්

දීමේදී අවබෝධයක් සමඟ සිත වහා සමාධි ගත විය. එනිසා තව - තවත් බණ ඇසීමේ අභිලාසය දියුණු කියුණු වීමෙන් තුන් මාසය පුරා අසීමිත සතුටක් විඳ ගත්තෙමි.

ආනන්තරික සමාධි ඥාණය තෙක් අනුපිළිවෙළින් ඥාණ දේශනාව පූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී මුඛයෙන් පැවැත්වූ අතර, එතැන් සිට තෙසැත්තැ ඥාණ නිමාව තෙක් දේශනාව මාහට පැවරුණි. පූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ විසිතුරු ඥාණ දේශනා ආභාෂයෙන් සිත පිරිගත් බැවින් සාර්ථකව දේශනා පන්තිය නිමවා, මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේ වෙත ගුරු භක්තියෙන් ආශීර්වාද කෙළෙමි.

7. නොසිස් වචන හා ගැඹුරු ඇතුළත:

1962 අප්‍රේල් 1 දා නිමලව සිට මහියංගනය බලා අසුනමක් තරම් විශාල සඟ පිරිසක් සමඟ වඩින ගමනක් විය. ගල්දූව, නිමලව සහ මහියංගනය යන ස්ථාන තුනක පිළිවෙළින් පැවැති විශේෂ පින්කමෙක අවසාන දිනයයි. අතිගරු පූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේ නිමලවදී උදරාබාධයකින් දැඩි සේ ගිලන්ව සිටත් මේ ගමනට සහභාගි වූ සේක් දැඩි අධිෂ්ඨානයෙනි. යන ගමනේදී කතරගම කිරිවෙහෙර වැදීමට ද යා යුතු විය. වේලාව ප්‍රවේශම් කළ යුතු බැවින් සඟ පිරිස මැණික් ගඟ ළඟ බසයෙන් බැස නොපමාව කිරි වෙහෙරට පිටත් විය. මාහිමිපාණන් වහන්සේ ද ශාරීරික දුබලතාවෙන්ම ඉතා හෙමින් කිරි වෙහෙර වෙත පිය නැඟු සේක.

එහෙත් සඟ පිරිස බොහෝ දුරට ඇත් විය. කිරි වෙහෙර සමීපයේ කුඩා අවන් හලක් ඉදිරිපිටදී සැදුහැවතකුගේ කාරුණික ඇරයුමකින් ගිලන්පස ටිකක් පිළිගැනීමට නැවතී හැරී බැලූ මාහිමි පාණන් වහන්සේගේ සමීපයේ සිටියේ මා පමණකි. වැදුම් පිදුම් කටයුතු නිමවා මහියංගනයට වැඩම කරවා, එහි නියමිත සාරාණිය පින්කම නිමවා ආපසු දනවුකන්දට වැඩම කළ මාහිමි පාණන් වහන්සේ බෝසත් ගුණ ඇති රණමුණි මවුපිය දෙපල සමඟ ගමන් තතු විස්තර කරද්දී කතරගමදී ගිය දුෂ්කර ගමන ගැන සඳහන් කළ සේක. කිරි වෙහෙරට වඩින ගමනේදී සියලු සඟ පිරිස ඇත් වූ අතර තමන් තනි වූ බව සිතා බොහෝ දුර ගමන් ගත් බවත්, නැවතී හැරී බලද්දී මා පමණක් පසු පස ආරක්ෂාවට සිටිය බවත්, කවදා හෝ තමන් වහන්සේගේ අවසාන මොහොතේ අරියධම්ම පිහිට වන බවත් ප්‍රකාශ කළ සේක. එය සැබැවින්ම නොසිස් වචනයක් වූයේ, එයත් 30 වසරකට පසු 1992 අප්‍රේල් 30 දා අපවත් වන මොහොතේ ද අනිවාර්යයෙන් ම ප්‍රියශීලී සබ්‍රහ්මචාරීන් වහන්සේලා සමඟ නොකඩවා පුරා පැය හයක් පිරිත් සජ්ඣායනා කරමින් උපස්ථාන

කිරීමේ භාග්‍යය මටත් ලැබුණු බැවිනි.

ගම්භීරතම ආධ්‍යාත්මයක් ඇතිව විසූ අතිගරු පූජනීය මහෝපාධ්‍යාය මාහිමි පාණන් වහන්සේ පුරා මාසයක් පමණ ගිලන්ව සිටි නමුත් කිසි විටෙක කම්පා නොවූහ. කෙදිරියක් නැත. දැඩි වේදනාවක් පැවැති නමුත් කඳුලක් වැගුරුනේ ද නැත. හැඬීමක් නැත. නොඉවසිලීමත් වචනයක් නැත. “පරිඡ්ඡේණ මිදං රූපං - රෝග නිඛිඪං පහංගුරං”, “රූපං අනිච්චං, වේදනා අනිච්චා, සඤ්ඤා අනිච්චා, සංඛාරා අනිච්චා, විඤ්ඤාණං අනිච්චං” යනාදි බුද්ධ වචනයක් ම ප්‍රකාශ කළ සේක. හිතවත් දායක පින්තියකු වේදනාව ගැන ඇසූ විට, “මේ දුක ගැන භය වීමට අවශ්‍ය නැත. මේවා අවබෝධ කළ යුතු දේ” යයි ප්‍රකාශ කළහ. ඒකාන්තයෙන් උතුම් අධිගමයක් ලබා සිටි බව සත්‍යයකි.

අපවත් වීමට විනාඩි 15 පමණ කලින්, සීතලව පැවැති දේහය උණුසුම් බවට පත්විය. රන්වන් පාටින් අමුතු ම දිස්නයක් වැටිණ. උපස්ථායක පිරිසට පින්දීමක් වැනි දෙයක් විනාඩි 10 තරම් කාලයක් කියවූහ. නොවරදවා ම මෙම ත්‍රි බ්‍රහ්ම විහාර ධ්‍යානයට සිත පැමිණියා යයි සිතමි. එදින පහළ වූ ප්‍රසන්න භාවය දින අටකින් ආදාහනය කරන තුරු සම්පූර්ණයෙන් වෙනස් නොවී පැවතීම ද ආශ්චර්යයෙකි.

මහා කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේගේ චරිතාපදානය අනුව අල්පේච්ඡතා - සන්තුෂ්ඨිතා - සුභරතා - පවිචේකතා - විරියාරම්භතාදී අසීමිත ගුණස්කන්ධයෙන් පරිපූර්ණ වූ සන්තාන ඇති අතිපූජනීය මාතර සිරි ඤාණාරාමාහිධාන මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේ මා විසින් දක්නා ලද්දේ මහා කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේ වැනි අතිශ්‍රේෂ්ඨ වූ අතිඋත්තම වූ කල්‍යාණ මිත්‍ර සංඝ පින්‍යන් වහන්සේ නමක් වශයෙනි.

“සතං සමාගමො හොතු
යාව නිබ්බාන පන්නියා”.

“කායෙන වාචා චිත්තෙන
පමාදෙන මයා කතං
අච්චයං බම මෙ භන්තෙ
උඡ්ඤාය වරුත්තම”.

පසු වදන...

ආත්ම ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ

ශ්‍රීමත් සම්බුද්ධත්වය 2600 ජයන්තිය සිහිපත් කරමින් ශ්‍රී කල්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාව පිහිටුවා වසර 60ක් සපිරීම නිමිති කෙරෙන මෙම ඡායාරූප ඇතුළත් වටිනා ග්‍රන්ථය සඳහා පූජ්‍ය ගංගොඩවිල අරියගවේසී ස්වාමීන් වහන්සේ මහඟු වෙහෙසක් දරා කටයුතු කොට ඇති බව පෙනේ.

මහ බෝසතාණන් වහන්සේ බුද්ධත්වයට පත් වී වසර 2600 ක් සපිරීම මුල් කරගෙන රට පුරා මහා පිංකම් රාශියක් සිදුවිය. ශ්‍රී කල්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාව එකතු වී මහා පිංකම් මාලාවක් අනුරාධපුර රුවන්වැලි මහා සෑ මඵවේදී සිදු කිරීමට (2011 ජූනි 04) සූදානම්ය. ඒ වෙනුවෙන් මෙම ආත්ම ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ නම් ග්‍රන්ථය නිකුත් වේ. අපවත්වී වදාළ අතිගරු රාජකීය පණ්ඩිත කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී ජනවංශාභිධාන නායක මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ඡායාරූප සමඟ උන් වහන්සේගේ ලිපි වල ඇති වටිනා අදහස් උපුටා දක්වමින් ද තවද සංස ජීතාන් වහන්සේලාගේ ඡායා රූප ඇතුළත් කරමින් ද මෙම පොත සකස් වී ඇත.

නැවත නැවත නුවණින් සිතා සතුටුවීම යන අර්ථය ආත්ම ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණය යන නමින් ප්‍රකාශ වේ. ඡන්ද, චිත්ත, චිරිය, විමංසා යන ධර්ම මුල් කරගෙන සියලු ප්‍රවේක්ෂණ සිදුවේ. එම කරුණු හතර මුල් කරගෙන කරනු ලබන සියලු දේ සාර්ථකය, මනෝහරය. අපවත්වී වදාළ අතිගරු කඩවැද්දුව මාහිමිපාණන් වහන්සේ එම කරුණු හතර මුල් කරගෙන කටයුතු කලහ. එසේම ඉවසීම, කරුණාව, මෛත්‍රිය, නිහතමානී බව, අවංක බව, උත්සාහය, නුවණින් කටයුතු කිරීම ආදී ගුණයන්ගෙන් පිරිපුන් ජීවිතයක් විය. උන් වහන්සේට බුදුබව ප්‍රාර්ථනා කරමින් මෙම සමරු පොත නිකුත් කෙරේ.

අපවත් වී වදාළ අතිගරු මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේ, අපවත් වී වදාළ අතිගරු ගැටමාන්තේ ශ්‍රී විමලවංශ මාහිමිපාණන් වහන්සේ ප්‍රධාන අපවත් වී වදාළ සියලු ස්වාමීන් වහන්සේලාට නිවන් සැප ලැබේවා.

අති පූජ්‍ය මිනුවන්ගමුවේ නාගිකාභිනනධාන ප්‍රධාන සභාපති මාහිමිපාණන් වහන්සේටද, අති පූජ්‍ය නාළයනේ අරියධම්මාභිධාන මහෝපාධ්‍යාපාය මාහිමිපාණන් වහන්සේටද, යෝගාශ්‍රම වාසී සියලු

සංස්ථාපනයටද නිරෝගී සුව දිගාසිරි ප්‍රාර්ථනා කරමි.

මෙම ග්‍රන්ථය සංස්කරණය කළ පූජ්‍ය ගංගොඩවිල අරියගවේසී ස්වාමීන් වහන්සේටද, මුද්‍රණ වියදම් දැරූ පිංවතුන්ලාටද නිරෝගී සුව දිගාසිරි පතමි.

ශ්‍රී කල්‍යාණී යෝගාග්‍රම සංස්ථාව බුද්ධ සාසනාන්තය දක්වාම ලොව පවතිනායි ආශීංසනය කරමි.

මෙයට
කාරුණීක
පූජ්‍ය කහගොල්ලේ සෝමවංශ ස්ථවිර,
ශ්‍රී කල්‍යාණී යෝගාග්‍රම සංස්ථා මූලස්ථානය
ගල්දූව ආරණ්‍ය සේනාසනය,
අම්බලන්ගොඩ.
2011.05.20

‘ආත්ම ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණය’ ග්‍රන්ථයට අතිපූජනීය නාලනේ අරියධම්ම මාහිමිපාණන් වහන්සේ විසින් සපයන ලද ලිපියක් මෙහි දැක්වේ.

අතිපූජ්‍ය කඩවැද්දවේ ශ්‍රී ජිනවංශාභිධාන මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ සංක්ෂිප්ත චරිතාප්‍රදානය

“මා සසුන මෙහි සුරැකෙන්නේ ය”යි සම්මා සම්බුදු සිරි මුවින් විවරණ ලද මේ සිරිලක සම්බුදු සසුන සවිමත් කරනු වස් පෙරුම් දම් පිරි මහා යුග පුරුෂයෝ වරින්වර පහළ වූ හ. ඒ විසිතුරු සත්පුරුෂ මිණි පහන් පෙළෙහි තවත් එක් ජ්‍යෝතිමත් මිණි පහනක් වැදගත් සාසනික සිදුවීම් රැසකට පසුබිම් වූ ඇසළ පුර පසළොස්වක් පෝ දිනක නිවී ගිය බව මෙහි ලා සනිටුහන් කරනුයේ සාතිශය ශාසන සංවේගයෙනි.

ශ්‍රී ලංකා රාමඤ්ඤ මහා නිකායට අනුබද්ධිත ශ්‍රී කල්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවෙහි සමුත්පාදක හා ප්‍රධාන අනුශාසක ශ්‍රී ආර්ය විලාස වංශාලංකාර සද්ධර්මවාගීශ්වරාවාර්ය පටිපත්ති සෝභන ගණපාමොක්ඛාවරිය, රාජකීය පණ්ඩිත අතිපූජ්‍ය, කඩවැද්දවේ ශ්‍රී ජිනවංශාභිධාන මහෝපාධ්‍යාය මාහිමිපාණන් වහන්සේ බුදු වසින් 2547 වැන්නෙහි ඇසළ මස පුර පසළොස්වක් පෝ දින හෙවත් ව්‍යවහාර වර්ෂ 2003 ජූලි මස 13 වන ඉරු දින රාත්‍රී 10.30 ට පමණ මනා සිහි නුවණින් යුතුව අපවත් වී වදාළ හ. එම ශ්‍රී දේහය පිළිබඳ ආදාහන පූජෝත්සවය ජූලි මස 20 වන ඉරිදා අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ක්‍රීඩාංගනයේ දී සිදු කෙරෙයි. ඒ නිමිත්තෙන් ඒ මහා පුරුෂෝත්තමයාණන් වහන්සේගේ දිවි පවත ඉතා කෙටියෙන් සටහන් කිරීමට ය මේ මූල පුරනයේ.

1. උපත

සුර, වීර, උදාර දූ පුතන් රැසක් ලක් මවුනට දායාද කළ රුහුණු රට මාතර දිස්ත්‍රික්කයෙහි කඩවැද්දුව ගමෙහි ව්‍ය. ව. 1907 අප්‍රේල් මස 01 වෙනිදා උදේ 7.30 ට අප කථා නායකයාණෝ මෙලොව උපත ලද හ. පී. දොන් පුවි අප්පුහාමි සහ වික්‍රමරත්න දිසානායක හාමිනේ (කපුදුව හාමිනේ) යන පින්වත් දෙමාපියන්ගේ සතරවන බාල ම දරුවාණන් ලෙසින් ජනිත වූ මේ කුල කුමරුවනට දොන් දිනේෂ් යන නම තබන ලදී.

2. මූලික අධ්‍යාපනය

පස් හැවිරිදි වියේදී යටියන ස්වභාෂා පාඨශාලාවට ඇතුළත් කරනු ලැබූ දිනේෂ් කුමරු දීප්තිමත් අනාගතයකට පෙර නිමිති පහළ කරවමින් පස්

වසරක් ඉතා දක්ෂ ලෙස එහි මූලික අධ්‍යාපනය ලැබී ය.

3. පාසලින් පන්සලට

මේ අතර පුංචි අප්පුහාමි පිය කුමාණන්ගේ වැඩිමහලු සොයුරාණන් වූ එවකට යටවර ශ්‍රී වර්ධනාරාමාධිපති ව වැඩ විසූ ගරුතර කඩවැද්දුවේ සිරි සුගුණතිස්ස මහා ස්ථවිරයාණන් වහන්සේගේ උපස්ථානය පිණිස දස හැවිරිදි දිනේශ් කුමරුවාණන් යොමු කෙරුණේ උන් වහන්සේගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ ශිෂ්‍ය ගරු පණ්ඩිතාවාර්ය කැකණදුරේ සිරි ආර්යවිලාසාසහ ස්ථවිරයාණන් වහන්සේගේ මැදිහත් වීමෙනි. සුගුණතිස්ස මාහිමියන්ගේ නියමයෙන් ගරු කොත්මලේ සිරි සද්ධම්මවංස හිමිපාණන් වෙතින් දිනේශයෝ පාලි හා සංස්කෘත ඉගෙනීම ආරම්භ කළ හ.

ඒ අතර ටික කලක් මාතර සිරිමංගල පිරිවෙනෙහි නැවතී සුපහල මහා පඬි රුවනක් වූ ගරුතර පණ්ඩිත මාතර ශ්‍රී ධර්මවංශ මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ සෙවනෙහි සිප් සතර හැදෑරීමට වාසනාව ද දිනේශ්හට හිමි විය.

4. ප්‍රවෘත්තා ලාභය

ගරු සුගුණතිස්ස මාහිමිපාණන් විසින් ගරු අර්යවිලාස හිමිපාණන්ට දිනේශ් පැවිදි කරනු පිණිස භාර දෙන ලදුව, ඇවැසි මූලික බණ දහම් ප්‍රගුණ කොට ගත් කුදුසු විශැති දිනේශයෝ වා. ව. 1921 අගොස්තු 21 වන දා උදේ සුභ මොහොතෙන් ගරු අර්යවිලාස හිමිපාණන් වැඩ සිටි හොරණ පූර්වාරායේදී ගරුතර සුගුණතිස්ස මාහිමිපාණන්ගේ උපාධ්‍යාත්වයෙන් හා ගරු අර්යවිලාස තෙරපාණන්ගේ ආචාර්යත්වයෙන් එවකට රාමඤ්ඤ නිකායේ අධිකරණ නායක ධුරය ඉසුලූ අතිගරු කෝදාගොඩ උපසේන මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ පින්බර අතින් “කඩවැද්දුවේ ජීනවංශ” නමින් පැවිදි බීමට බැස ගත් හ.

5. පිරිවෙන් ඉගෙනුම

ගරු අර්යවිලාස තෙරපාණෝ ජීනවංස තෙරණපාණෝ වැඩිදුර අධ්‍යාපනය සඳහා පසු කලක රාමඤ්ඤ නිකායේ අනුනායක පදවිය දරු ගරුතර රස්නකවැවේ සිරි සද්ධම්මවංස මාහිමිපාණන්ට භාර දුන් හ. ඒ අනුව අප කථානායකයාණෝ පළමු ව පයාගල ධර්මගුප්ත පිරිවෙනෙහි ද දෙවනුව රස්නකවැවේ මාහිමිපාණන් විසින් ම ආරම්භ කරන ලද වැල්ලවත්තේ ධර්මෝදය පිරිවෙනෙහි ද ධර්ම ශාස්ත්‍ර අධ්‍යාපනය ලද හ. උන් වහන්සේගේ දක්ෂභාවය මොනොවට වටහාගත් රස්නකවැවේ මාහිමිපාණෝ ජීනවංස තෙරණපාණන් ශිෂ්‍ය ගුරුවරයකු ලෙස පත් කළ හ.

6. උපසම්පදා ප්‍රතිලාභය

සාමනේර අවදියෙහි ම දක්ෂ ධර්ම දේශකයකු ලෙස කීර්තියක් දිනාගත් ජනවංස තෙරණපාණන්ට විසි වස් පිරුණෙන්, බුදු වසින් 2471 ඇසළ මස පුර විසේනිය ලත් කිවි දින හෙවත් ව්‍ය. ව. 1927 ජූලි මස 03 වන දින පස්වරු 3.05 ට මිරිස්සේ පොල්වතුමෝදර උදකුක්ඛේප සීමාවේදී එවකට රාමඤ්ඤ මහා නිකායෙහි මහානායක ධුරය දැරූ අතිගරු සිරි සද්ධම්මාවාර්ය මාතර ශ්‍රී ඤාණින්දා සහ මාහිමිපාණන්ගේ උපාධ්‍යායත්වයෙන් එතුමානෝ අධිශීල සංඛ්‍යාත උපසම්පදා ප්‍රතිලාභය ලද හ.

7. නව ආශ්‍රමයක් ඇති කරලීම

ව්‍ය. ව. 1929 දී ගරුතර රස්නකවැවේ මාහිමිපාණන්ට ලැබුණු වස් ආරාධනාවක් අප කථානායක හිමිපාණන්ට පවරන ලදුව, නෝර්ටන් බ්‍රිජ්හි අභිනව නිවෙසක වස් වැසූ උන් වහන්සේ එවකට ඒ පළාතේ බෞද්ධ ආශ්‍රමයක් නොමැති කමේ පාඩුව දැක, උග්‍ර කතෝලික ධනවතකු සතු ඉඩමකින් අක්කර දෙකක් ලබාගෙන එහි බෞද්ධ විහාරස්ථානයක් ගොඩ නැංවූයේ ස්වකීය අධිෂ්ඨානය හා සංවිධාන ශක්තිය විදහා දව්මිනි.

8. ග්‍රන්ථකාර පිරිවෙන.

ගරු අරියවිලාස මාහිමිපාණන්ගේ ධර්මාවාර්ය වූ ගරුතර කිතලගම සීලවිමල මාහිමිපාණන්ගේ අපවත්වීමෙන් අනතුරු ව උන් වහන්සේ වැඩ සිටි තෙබුවන ගංගාරාමයට අරියවිලාස මාහිමිපාණන්ගේ නියමයෙන් වැඩම කළ අප ජනවංස හිමිපාණෝ ව්‍ය. ව. 1932 දී ග්‍රන්ථකාර නමින් පිරිවෙනක් එහි ඇරඹුවේ ශිෂ්‍යයන් පස් දෙනෙකුගෙනි. දැඩි කැපවීමකින් යුක්ත ව එම පිරිවෙන දියුණු කර ගනිමින් පුරා වසර අටක් ම රජයේ හෝ වෙනත් ප්‍රබල ආයතනයක අනුග්‍රහයකින් තොර ව උන් වහන්සේ එය පවත්වාගෙන ගිය හ. පසුව ප්‍රදේශයේ මන්ත්‍රීවරයා වූ සී. ඩබ්. ඩබ්. කන්නන්ගර ඇමතිතුමාගේ යෝජනාවකින් එය රජයේ ලියාපදිංචි කළ ද ඒ සඳහා රජයෙන් ලැබුණු ආධාර ගැන කිසිදු විමසීමක් නො කළ හ.

9. රාජකීය පණ්ඩිත උපාධි ලාභය

ලාබාල වියෙහි සිට ම ගෙනුමට දස්කම් පෑ අප හිමිපාණෝ ව්‍ය. ව. 1931 දී ප්‍රාචීන ප්‍රාරම්භ විභාගයෙන් ද ව්‍ය. ව. 1940දී ප්‍රාචීන මධ්‍යම විභාග යෙන් ද ව්‍ය. ව. 1945 දී ප්‍රාචීන අවසාන විභාගයෙන් ද ඉහළින් ම සමත් ව රාජකීය පණ්ඩිත උපාධිලාභයෙන් සම්මානිත ව, ව්‍ය. ව. 1946 දී එම විභාගය මෙහෙයවූ ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමිතියේ ගරු සාමාජිකත්වය ද ලැබූ හ. ඒ

අතර ව්‍ය. ව. 1934 දී පිරිවෙන් අවසාන පරීක්ෂණයෙන් ද ඉහළින් ම සමත් වූ හ.

10. නව මගකට යොමු වීම

ග්‍රන්ථකාර පිරිවෙනහි දියුණුවට මහත් සේ වෙහෙස වන අතර ම විචිත්‍ර ධර්ම කවීකයකු ලෙස දිනූ කීර්තිය ඔස්සේ දිවයිනේ නන් දෙසින් ගලා ආ දම් දෙසුම් ඇරයුම් ද ඉටු කරමින් කාර්ය බහුල ජීවිතයක් ගත කළ අප මාහිමිපාණන්ගේ අනාගත ගමන් මඟ හෙළි පෙහෙළි කළ එක් සුවිශේෂී සිද්ධියක් ව්‍ය. ව. 1948 වෙසක් පුර පසළොස්වක පෝ දින සිදු විය. මෙදින එක් විහාරස්ථානයක ධර්ම දේශනාවකට වැඩම කළ උන්වහන්සේ බණ මඩුවෙහි රැඳී සිටියේ අබල දුබල වූ කීප දෙනෙකුත් පමණක් බව දුටුවා හ. කරුණු විමසූ විට දැනගත හැකි වූයේ අන් සියලු දෙන ම වෙසක් සැරසිලි නැරඹීමට නගරයට ගොස් සිටි බවකි. ලාංකික බෞද්ධයන්ගේ ආධ්‍යාත්මික ශුන්‍යතාව පිළිබඳ ව මහත් සේ සංවේගයට පත් වූ අප මාහිමිපාණෝ “තැග්ගට සුදුසු වෙසක් සැරසිල්ලක්” මැයෙන් සිත් කාවදින නිබන්ධනයක් සකසා “සිළුමණ” පත්‍රයට යැවූ හ. එවකට “සිළුමණ” පතෙහි ප්‍රධාන කතෘත්වය දැරූ හික්කඩුවේ ලියනගේ මහතා මේ ලිපිය පිළිබඳ අතිශයින් පැහැදී ව්‍ය. ව. 1949 මැයි මස 01 වන ඉරිදා යෙදුණු ඊළඟ වෙසක් පසළොස්වක දින “සිළුමණ” පතෙහි මුලු පිටුවෙහි ම එය පළ කොට තව තවත් එබඳු ලිපි සපයන මෙන් අප මාහිමිපාණන්ට ඇරයුම් කළේ ය. ඒ අනුව තත්කාලීන ශාසනික පරිහානිය හා නිවැරදි ශාසන පරමාර්ථයන් අලලා සැකසුණු සැදුහැනි බොදු සිත් අවදි කරවන කාලෝචිත ලිපි පෙළක් ම “සිළුමණ” හා “දිනමිණ” පත්‍රවල පළ කෙරුණි.

මේ අතර එකල ගුවන් විදුලි සේවයෙහි අධ්‍යක්ෂකවරයා ද අප මාහිමිපාණන්ගේ දේශනා විලාශය පිළිබඳ ව පැහැදී දිගින් දිගට ම උන් වහන්සේට ගුවන් විදුලි ධර්ම දේශනා හා උදෑසන “මෙෙත්‍රී චින්තා” සඳහා අවස්ථාව සලසා දුන්නේ ය. එක් පොසොන් පුර පෝ දිනෙක අප මාහිමිපාණන් අනුරාධපුරයේ රුවන්වැලි සෑ මළුවෙහි සිට සජීවී ව පවත්වන ලද ගුවන් විදුලි දම් දෙසුම රටේ මහත් ආන්දෝලනයකට තුඩු දුන්නේ ය.

මෙම සමයෙහි අප මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ චින්තනයෙහි මෙන් ම ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි ද ප්‍රබල වෙනසක් සිදු වෙමින් පැවතිණ. ධර්ම දේශනා හා පුවත්පත් ලිපි මගින් උන් වහන්සේ නිබඳව ම අවධාරණය කළේ ශාසනික ප්‍රතිසංශෝධනයක් සිදු කිරීමට කාලය පැමිණ ඇති බව ය. විචිත්‍ර පින්කම් උත්සව, ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම වැනි බාහිර ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ ව උන් වහන්සේගේ උනන්දුව කෙමෙන් හීන විය.

මේ අතර 2500 බුද්ධ ජයන්තිය ළඟා වන්නට වූයේ රට තුළ ඉමහත් බෞද්ධ ප්‍රබෝධයක් ඇති කර ලමිනි. දුරදර්ශී ඥානයෙන් හෙබි අප මාහිමිපාණෝ බුද්ධ ශාසනයේ විරස්ථිතිය ද සලසමින් බුද්ධ ජයන්තිය සැමරීමේ උසස් ම ආකාරය නම් සිල්වත් ගුණවත් සඟ පිරිසක් බිහි කිරීම සඳහා අත්තිවාරමක් දැමීම බව පසක් කොට ගත් හ. උන් වහන්සේගේ දේශන - ලේඛන සියල්ල මේ අරමුණ වෙත ඒකරාශී වන්නට විය.

අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ ලියුම් කියුම් තුළින් ප්‍රබුද්ධ වූ ගිහි-පැවිදි සත්පුරුෂයෝ රැසක් උන් වහන්සේ වටා රොක් වනනට වූ හ. ඒ අතුරින් එක් සුධිවරයකු වූ බෝමිරියේ ඩී. ඊ. සෙනෙවිරත්න මහතා උන් වහන්සේ තම නිවෙසට වඩමවාගෙන දීර්ඝ වශයෙන් සාකච්ඡා කොට, පිළිවෙත් සරු සඟ පිරිසක් බිහි කරලීමේ වැඩ පිළිවෙළක් දියත් කරන මෙන් අප මාහිමිපාණන් වහන්සේට ගෞරවයෙන් ආරාධනා කොට, ඒ සඳහා අවශ්‍ය පරිදි ආශ්‍රමයක් තම වියදමින් ඉදි කර දෙන බවට ප්‍රතිඥාවක් ද දුන්නේ ය. එහෙත් එතුමාගේ අකල් මරණය හේතුවෙන් ඒ අනුග්‍රහය නො ලැබී ගිය ද, යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ ආරම්භය පිළිබඳ පවිත්‍ර සංකල්පය එදා මුල් බැස ගත්තේ ය.

11. කලණ මිතුරු එකතුවක්

යෝගාශ්‍රම වැඩ පිළිවෙළක් ඇරඹීමේ ශුද්ධ ප්‍රාර්ථනය මුදුන්පත් කර ගැනීමට දැඩි කැපවීමකින් එකලා ම ක්‍රියාත්මක වූ අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ මෙම ශාසනික ව්‍යාපාරයේ මූලසුන ඉසිලීමට සුදුසු වැඩිහිටි මහ තෙර නමක් සොයා ගැනීමට උත්සුක වූ හ. මේ සුවිසල් වගකීම දැරීමට එක ම සුදුස්සා නම්, එවකට දේවගොඩ විජයාරාමාධිපති ව විවේකී ව වැඩ සිටි, ක්‍රිපිටක ධර්ම හා භාෂා ශාස්ත්‍ර පිළිබඳ හසල දැනුමකින් පිරිපුන් ව, යටපත් ව ගිය පෞරාණික භාවනා ක්‍රම නැවත මතු කර ගැනීමට බලවත් උනන්දුවෙන් ක්‍රියාත්මක වූ, අතිපූජ්‍ය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ බව අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ තීරණය කළ හ. මූලදී ඥානාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේ භාරදුර කාර්යය භාර ගැනීමට මැලි වූයේ, උන් වහන්සේ විවේකීව ම විසීමට බෙහෙවින් ප්‍රිය කළ නිසා ය. එහෙත් පසු ව අප මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ හද පණ ගන්වන අව්‍යාජ කරුණු දැක්වීම තුළින් ඔදවත් වී, “ මේ ශාසනික කටයුත්ත වෙනුවෙන් ඕනෑ ම ගහක්-ගලක් යට මගේ ජීවිතය කැප කිරීමට මම සූදානම්” යයි අහිත ව පවසමින් ජීවිත පරිත්‍යාග කරමින් අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ හා එක් වූ මේ මහා සත්පුරුෂයාණන් ව්‍ය. ව. 1992 අප්‍රේල් මස 30 දා අවසන් සුසුම හෙළන තෙක් ම ඒ ප්‍රතිඥාව එලෙසින් ම ඉටු කරමින් අප මාහිමිපාණන් වහන්සේට ඉමහත් පිටුබලයක් වූයේ, පෙර සසරේදී ද මෙසේ එක්වම සසුන් ව යෙදී සිටි බවට තහවුරු

කරන සේය (“අධික ශ්‍රීෂ්මය පවතින විටෙකදී සිසිල් සෙවන දෙන මහා ගසක් මෙන් ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ අපට සෙවන දුන් මහා සන්පුරුෂ උත්තමයෙකි” යි අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ අපවත් විමට දෙදිනකට පෙර පැවසූ හ).

ඒ අතර ම මැල්ලගල යෝගාරාමාධිපති ව වැඩ විසූ ප්‍රතිපත්තිගරුක මහ තෙර නමක් වූ අතිපූජ්‍ය අස්මඬලේ රතනපාල මාහිමිපාණන් වහන්සේ, තදිය ශිෂ්‍ය ගරු කෙහෙල්පන්නල සුමන ස්වාමීන් වහන්සේ, නාරම්මල රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයෙහි දිගු කලක් තපෝගුණාධාරී ව වැඩ සිටි අතිපූජ්‍ය විදර්ශනාවාර්ය මාතලේ සීලරක්ඛිත මාහිමිපාණන් වහන්සේ වැනි තත්කාලීන සිල්වත් ගුණවත් මහ තෙරුන් වහන්සේලා ද අප මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ උදාර වැඩ පිළිවෙළට එක් වූ හ.

12. ශ්‍රී කල්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාව ස්ථාපිත වීම

මෙම කල්‍යාණ මිත්‍ර සමාගමෙයන් වඩාත් ධෛර්යමත් වූ අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ තමන් වහන්සේ ම ආරම්භ කොට එකුත් විසි වසක් කුළ දැඩි පරිශ්‍රමයෙන් වැඩි දියුණු කළ ග්‍රන්ථාකර පිරිවෙනත් එහි ගෝල බාලයන් හා දායක පිරිසත් හැරපියා තදිය කිංකර ශිෂ්‍ය. පසු කලක ශ්‍රී කල්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ අතිරේක විංශත් වාර්ගික කාරක සංඝ සභාවේ ප්‍රථම සභාපති ධූරයට පත් වූ ගරුතර ගැටමාන්නේ විමලවංස තෙරුන් වහන්සේ ද සමඟ, තුන් සිවුර, පාත්‍රය හා තල් අතු කුඩය පමණක් ගෙන ආරණ්‍යවාසී ජීවිතයකට මුල පුරමින් දෙවන අභිනිෂ්ක්‍රමණයක යෙදුණේ සම්බුදු සසුන සුරකින පිළවෙත් සරු යෝගාවචර සඟ පිරිසක් බිහි කරලීමේ මහාර්ඝ වේතනාවෙනි.

ව්‍ය. ව. 1951 මාර්තු මස 25 දා වැල්ලවත්තේ ධර්මෝදය පිරිවෙනෙහි පැවැත්වුණු සම්මුඛ පරීක්ෂණයකින් තෝරා ගත් යෝගාංකුරයන් 12 දෙනෙකුත් ඒ ඒ තැන්වලදී සුදුසු පුහුණුවක් ලබාදීමෙන් අනතුරුව එම වස ජූනි මස 18 වෙනිදාට යෙදුණු පොසොන් පුර පසළොස්වක් පෝ දින අම්බලන්ගොඩ දෙල්දූව ආරණ්‍ය සේනාසනයේදී අතිගරු රස්නකවැවේ ශ්‍රී සද්ධර්මවංශ අනුනායක මාහිමිපාණන් වහන්සේ වෙතින් උතුම් සසුන් පැවිද්ද ලබා ගැනීමෙන් ශ්‍රී කල්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාව ආරම්භ කෙරුණි.

මෙතැන් සිට යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ අභිවෘද්ධිය උදෙසා අප්‍රතිහත ධෛර්යයෙන් හා පූර්ණ කැපවීමෙන් ක්‍රියාත්මක වූ අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ තමනට මුහුණ පෑමට වූ සියලු බාධක සුෂ්කරතා අභිභවනය කළේ සංග්‍රාමගත මහා හස්ති රාජයකු පරිද්දෙනි. අවි, වැසි, පිනි හා වෙනස

නො තකා සැතපුම් සිය දහස් ගණන් වඩිමින්, ඇතැමුන්ගේ ඇණුම් බැණුම් අපහාස ඉවසමින් ස්ථානෝචිත ප්‍රඥාවෙන් සියලු ගැටලු-බාධක සමනය කරමින්, ස්වකීය ලේඛන හා දේශනා මගින් සියල්ලන්ගේ සිත් දිනා ගිනිමින්, උන් වහන්සේ ගෙන ගිය ඒ යෝධ ව්‍යායාමය කෙමෙන් මල්-පල දරන්නට විය. දිවයිනේ නන් දෙස අරණය සේනාසන, විවේක සේනාසන බිහි වෙමින්, සිය ගණන් සැදහැවක් කුල දරුවන් පැවිදි වෙමින්, දහස් ගණන්, දායක කාරකාදීන් එක් රොක් වෙමින්, අතු පතර විහිදුණු ශක්තිමත් මහා රුකක් සේ ශ්‍රී කල‍්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාව ස්ථාපිත විය. ස්වකීය උපසම්පදා හා පරිපාලන කටයුතු ස්වාධීන ව කරගෙන යාමට මහා නිකායෙන් අවසර ලැබුණි. පරිපාලන කටයුතු පහසු කරලීම සඳහා අතිරේක විංශත් වාර්ගික කාරක සංඝ සභාවක් ද පත් කෙරුණි. නිස්සරණාධ්‍යායය මතු කරලන කතිකාවතක් හා දින වරියාවක් ද සම්මත කෙරුණි ධර්ම විනය අධ්‍යාපනය හා භාවනා පුහුණුව සඳහා ඒ ඒ සෙනසුන් සම්මත කොට ගන්නා ලදී. වාර්ෂික ත්‍රිපිටික ධර්ම පරීක්ෂණයක් පවත්වා ඉන් සමත් වූවනට සහතික හා ත්‍යාග ප්‍රධානය කෙරිණි.

වර්තමානයෙහි සේනාසන 125 ක පමණ වැඩ වසන දහසක් පමණ සඟ පිරිසකින් සමන්විත වන යෝගාශ්‍රම සංස්ථාව, මින් දෙවසරකට පෙර පනස් වසරක ස්වර්ණ ජයන්තිය සමරන අවස්ථාව සියැසින් දුටු අප මාහිමිපානන් වහන්සේ සම්බුදු සසුන සුරැකීමට තමන් වහන්සේ ගත් මහා උත්සාහය ඒකාන්තයෙන් ම සඵලවත් වී ඇතැයි අමන්දානන්දයට පත් වන්නට ඇත බවට කිසිදු සැකයක් නැත.

13. බුද්ධ භූමි වන්දනාව

අතිගරු මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ යෝගාශ්‍රමීය සඟ පිරිසක් සමඟ ව්‍ය. ව. 1960 දී අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ යෙදුණු දඹදිව ශුද්ධ භූමි වන්දනාව ද මෙහිදී සනිටුහන් කිරීම සුදුසු වනු ඇත.

14. සම්මාන ප්‍රදාන

අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ ගරු නම්බු සම්මාන පිළිබඳ අපේක්ෂාවන් එක හෙළා බැහැර කළ ද, උන් වහන්සේගේ උදාර ශාසන මෙහෙවර අගය කිරීම් වස් ශ්‍රී ලංකා රාමඤ්ඤ නිකායෙන් “ශ්‍රී ආර්යවිලාස වංශාලංකාර සද්ධර්මවාගීශ්වරාවාර්ය” යන ගෞරව නාමය සහිත ව අතිගරු මහෝපාධ්‍යාය පදවියෙන් ද, සමස්ත ලංකා අමරපුර මහා සංඝ සභාවෙන් “පටිපත්ති සෝභන ගණපාමොක්ඛාවරිය” යන ගෞරව නාමයෙන් ද පුදන ලද හ. එහෙත් රාමඤ්ඤ නිකායේ උසස්තම පදවියක් හිස් වූ විටෙක ඒ සඳහා ඉදිරිපත්

වන්නැ යි කරන ලද ආයාචනයන් උන් වහන්සේ සුභද ව ප්‍රතික්ෂේප කළ හ.

15. නිත්‍ය වාසය

යෝගාශ්‍රාම සංස්ථාව ආරම්භයේදී විවිධ අරණ්‍ය සේනාසනවල වරින් වර වැඩ සිටි අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ පසු කලෙක අම්බලන්ගොඩ ගල්දූවේ ශ්‍රී ගුණවර්ධන යෝගාශ්‍රම මධ්‍යස්ථානය ස්වකීය නිත්‍ය වාසය සඳහා තෝරා ගත් හ. එනිසා ම මෙම සෙනසුන යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ මූලස්ථානය ලෙසින් ද සම්මත විය.

කලක් යෝගාශ්‍රමීය සේනාසන මුළුල්ලෙහි ම වඩිමින් ඒ ඒ තැන්වල වැඩ දියුණුවට කටයුතු කරමින් මහත් සේ වෙහෙසුණු අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ තම විරෝදාර ශාසනික ව්‍යායාමයේ මිහිරි එල සැනසිලි සුවයෙන් විදිමින් ගල්දූව මධ්‍යස්ථානයෙහි ම විවේකී සුවයෙන් වැඩ සිටිය හ.

16. අවසන් සමය

ජීවිතයේ අවසාන භාගයේදී මහඵ විය හේතුවෙන් ශරීරය දුර්වල වුව ද මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ සිත වඩවඩාත් ශක්තිමත් වූ බවක් දක්නට ලැබුණි. ස්වකීය අතිජාත ශිෂ්‍ය රත්නය වන අතිපූජ්‍ය නාඋයනේ අරියධම්ම මාහිමිපාණන් වහන්සේ, ගරුතර කහගොල්ලේ සෝමවංස ස්ථවිරයාණන් වහන්සේ ප්‍රධාන බොහෝ පැවිදි සිසුන්ගේ ද විශේෂඥ වෛද්‍ය කීර්ති ගුණසේකර මහතා ප්‍රමුඛ හක්තිමත් වෛද්‍යවරුන්ගේ ද නම් වශයෙන් මෙහි සඳහන් නො කළ හැකි තරම් බොහෝ වූ සැදුහැති උපාසක - උපාසිකාවන්ගේ ද අනේකාකාර උපස්ථානයන් නො මදව ලබා ගැනුමට තරම් අප මාහිමිපාණන් වහන්සේ භාග්‍ය සම්පන්න වූ හ. විවිධ ආබාධ නිසා කීප වරක් ම උන් වහන්සේ රෝහල්ගත කෙරුණු අතර ඒ හැම විටකදී ම ඒ හැම තැනකදී ම උන් වහන්සේට ඉහළ ම මට්ටමේ උපස්ථාන සැලසුණේ මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ පුණ්‍ය භාග්‍යය නිසාම ය.

අපවත් වීමට දෙදිනට පෙර එනම් ජූලි මස 11 වන දින සන්ධ්‍යාවේදී තමනට උපස්ථාන කළ සිසු දරු පිරිස අමතා පැය 2 1/2 ක් පමණ එක දිගට කථා කරමින් මාහිමිපාණන් වහන්සේ ආශ්චර්යමත් ප්‍රාතිහාර්යයක යෙදුණා හ. දින දෙකකට වඩා තමන් වහන්සේට ජීවත් නො වන බවත්, දැන් මෙතන දෙවියන් එක් රොක් ව සිටින බවත්, තමන් වහන්සේ ගැන කම්පා නො විය යුතු බවත්, ආත්ම ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණය තුළින් තමන් වහන්සේගේ සිත ශක්තිමත් කරගෙන සිටින බවත්, තමන් වහන්සේට කිසි ම බැඳීමක් - විශේෂ ඕනෑකමක් නැති බවත්, තමන් වහන්සේ මේ සිසු දරුවනට පියකු වූ බවත්, මේ දරු පිරිස සමඟ එකට නිමන දක්වා යාම තමන් වහන්සේගේ එක ම

පැතුම බවත්, වදාළ මාහිමිපාණන් වහන්සේ තමන් වහන්සේ සතු සියලු දේ සඟ සතු කොට, තමන් වහන්සේට උපස්ථාන කළ හැමට පින් දුන් හ. තමන් වහන්සේගේ ජීවන තොරතුරු රැසක් ද හෙළි කළ මාහිමිපාණන් වහන්සේ මේ තමන් වහන්සේගේ අවසාන අවවාදය බවත්, එය හොඳින් අසා පිළිපදින ලෙසත් දන්වා, "මේ ශාසන ප්‍රතිපදාව සමගි සම්පන්න ව දිගට ම කරගෙන යන්නැ"යි වදාළ හ.

ජූලි මස 13 දා අපවත් වීමට ටික වේලාවකට පෙර එදින පෝය හා පක්ෂය විමසා, පසළොස්වක පෝ දින නිසා ආපත්ති දේශනා කොටගෙන, සංඝයාගේ පාමොක් උදෙසීම සඳහා ස්වකීය ඡන්ද පාරිසුද්ධිය ද දුන්නේ මහා සිහි නුවණින් යුතුව ය.

ඒ ඇසළ පුර පසළොස්වක දින රාත්‍රියේදී බුද්ධ ශාසනය බබළුවා ලූ මහා පහනක් නිවී ගියේ ය. වර්තමානයෙහි සුපේශල ශික්ෂාකාමී මහ සඟ රුවන නමැති මල් ගොන්නෙහි එක් සුවදවත් මලක් මිලාන විය. සිය ගණන් සැදහැති තුළ දරුවනට උත්තම ශාසනික ප්‍රවෘත්තාව දායාද කළ පින්බර දෝතක් සදහට ම අකර්මණ්‍ය විය. සුවහසක් හදවත් පුබුදු කළ හඬක් නිහඬ විය. සුවහසක් සිත් ඔදවත් කළ අසිරිමත් ලේඛන ශෛලියකට නැවතීමේ තිත වැටුණි. දහස් ගණන් ගිහි-පැවිදි සිසුනට දයාබර සත්පුරුෂ පියතුමෙක් අහිමි යි.

එසේ වතුදු අතිගරු මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ නිර්මල-අව්‍යාජ-වාමි ආදර්ශ සම්පන්න දිවි පෙවෙත මෙනෙහි කොට අපට සතුටු විය හැකි ය. එහෙයින් මාහිමිපාණන් වහන්සේ දිවමත් කල නිතොර වදාළ පරිද්දෙන් "දෙයක් නැහැ" යි අපිදු සිත් සනසා ගනිමු.

අපවත් වී වදාළ බෝධිසත්ව ගුණෝපේත, මහා කල්‍යාණ මිත්‍ර අතිගරු පූජනීය කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී ජීනවංශාභිධාන මහෝපාධ්‍යාය ස්වාමීන්දෝත්තමයාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දේහය පාමුල පසඟ පිහිටුවා වැද නමස්කාර කොට අපි මෙසේ පතමු.

"මහා ස්වාමීන්දෝත්තමයාණන් වහන්ස, නැවත නැවත අප අතර ඉපිද අප හැමට මහා කල්‍යාණ මිත්‍රයෙක් වන සේක්වා! සුව සේ බුද්ධ කාරක ධර්ම සපුරාගෙන, අසංබේය්‍ය සංඛ්‍යාත ලෝක සත්ත්වයනට අමා මහා නිවන් දොරටු විවර කිරීමට පරමෝත්තම සම්මා සම්බුද්ධත්වය ම අධිගමනය කරත්වා!"

'ආත්ම ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණය' ග්‍රන්ථයට අතිපූජනීය නාලනේ අරියධම්ම මාහිමිපාණන් වහන්සේ විසින් සපයන ලද ලිපියක් මෙහි දැක්වේ.

යෝගාශ්‍රමාධිපති, මහා කම්මට්ඨානාචාර්ය, අතිපූජනීය නාලයනේ අරියධම්මානිධාන මහෝපාධ්‍යය මා හිමිපාණන් වහන්සේගේ පණිවුඩය

නමෝ තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස!!!

පියෝ ව ගරු භාවනීයො - වන්නා ව වචන
ගම්භීරඤ්ච කථා කතාකා - නො වටඨානෙ නයොපෙති
(සං. නි.)

සීලා දී කල්‍යාණ මිත්‍ර ගුණයෙන් ප්‍රිය මනාප වූ සීල සමාධි ප්‍රඥා අප්පිච්ඡතා සන්තුට්ඨිකා ප්‍රච්චේකිකා විරියරම්භකා අසංසර්ගතා දී නානා ගුණ විශේෂයන්ගෙන් සම්භාවනීය වූ, අර්ථයෙන් ධර්මයෙන් විනයෙන් අනුශාසනා කරන්නා වූ, කොතරම්වූද නින්දා අපහාස ගර්ජන තර්ජන නපුරු වචනපථ වුවත් මහා සිහි නුවණින් අධිවාසනය කරන්නා වූ, අර්ථයෙන් ධර්මයෙන් ගැඹුරු වූද සාරධර්මයෙන් හේතු කරුණු උදාහරණ සහිතව අනුකම්පා පෙරදැරිව කියා දෙන්නා වූ, තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි මාන වැටෙන සසර දුකට වැටෙන අනර්ථදායක කටයුතු වලින් වළක්වා සීල සමාධි ප්‍රඥා ධ්‍යාන අභිඥා විදර්ශනාඥාණ ධර්මඥාන භාවනා ඥාන වැටෙන යහපත් පිළිවෙත්හි යොදන්නා වූ, කල්‍යාණ මිත්‍රයන් වහන්සේ දැකීම-ඇසීම-සිහිකිරීම-ඇසුරුකිරීම-අනුගමනය කිරීම මෙලොවට පරලොවට නිවනට හිතසුව පිණිසම හේතුවන්නේ ඉර එළිය සදඑළිය තුලින් ලැබෙන ප්‍රයෝජනය මෙනි.

නඤ්ඤා කථමා කල්‍යාණමිත්තනා - යෙ නෙ පුග්ගලා
සද්ධාසම්පන්නා සීලසම්පන්නා සුතසම්පන්නා
ත්‍යාගසම්පන්නා ප්‍රඤ්ඤාසම්පන්නා යා තෙසං පුග්ගලානං
ආසෙවනා නිසෙවනා සංසෙවනා භානා සම්භජනා භත්ති
අයං වුවච්චි කල්‍යාණමිත්තනා.

කල්‍යාණ මිත්‍ර සම්පත්තිය නම් කවරේද? යම් උතුම් පුද්ගල කෙනෙක් අවල ශ්‍රද්ධාවන්ද සිවුපිරිසිදු ශීලසම්පන්නද ධර්ම විනය ආගම අධිගම පිළිබඳ බහුශ්‍රැත සම්පන්නද නොමසුරුව ත්‍යාග සම්පන්නද ගම්භීර ප්‍රඥාවෙන් සමන්තාගතද එවැනි උතුමන් ශ්‍රද්ධාව හේතුවෙන් මෙමඬි සහිත ආදරයෙන් ආශ්‍රය කිරීම, ගෞරවයෙන් ආශ්‍රය කිරීම, නිතර ආශ්‍රය කිරීම, භාජනය කිරීම ගෞරවයෙන් භාජනය කිරීම, හක්නීමත් වීම, ගෞරව සම්ප්‍රයුක්තව හක්නීමත් වීම, එවැනි උතුමන්ට නැඹුරුව ආශ්‍රය කිරීම කල්‍යාණ මිත්‍රත්වයයි. දශබලාධාරී

සර්වඥයන් වහන්සේ පටන් අතීතයෙහි බුදුසසුන බුබුළුවමින් වැඩසිටි අගසව් මහසව් ආදී මහෝත්තමයන් වහන්සේලාගේ වර්තාප්‍රදාන සිහිපත් කිරීම, මෑත භාගයෙහි වැඩසිටියා වූ ශාසන භාරධාරී ආචාර්ය උපාධ්‍යායාදී කල‍්‍යාණ මිත්‍රයන් වහන්සේලාගේ වර්තාප්‍රදාන සිහිපත් කිරීම සහ අනුගමනය කිරීම ස්වකීය ගුණ නුවණ දියුණුවට හේතුවන අනුස්සතානුත්තරියකි.

ධීරං පසේස සුණේ ධීරං - ධීරෙන සහ සංවසෙ
ධීරෙන ලලාප සල්ලංපං - නං කරෙ තඤ්ච රොචයේ ති
(චරියා පිටක අකී. ව.)

මහා බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ විසින් ප්‍රාර්ථනා කරන ලද්දේ ඉහත ගාථාවෙහි සඳහන් පරිදි:

“කල‍්‍යාණ මිත්‍රයන් වහන්සේ නමක් දකින්නට ලැබේවා!

එවැනි කල‍්‍යාණ මිත්‍රයන් වහන්සේ නමක් ගැන
අසන්නටත් ලැබේවා!

එවැනි කල‍්‍යාණ මිත්‍රයන් වහන්සේ නමක් ආශ්‍රයට ලැබේවා!

එවැනි කල‍්‍යාණ මිත්‍රයන් වහන්සේ නමක් සමඟ කථා
කරගැනීමට ලැබේවා!

එවැනි උතුමන්ගේ ආශ්‍රය හඝනය උපදේශයම ඉතාමත්
ආදරයෙන් පිළිගන්නෙක් වෙමිවා!”

මෙම ග්‍රන්ථයෙන් දිස්වනුයේ ආදර්ශවත් කල‍්‍යාණ මිත්‍ර මහෝත්තමයන් වහන්සේගේ ඡායාරූප රැසකි. මේවා දෙනෙතින් දැකීමේදී නිතැතින්ම ඇති වනුයේ අසීමිත අනුස්සතානුත්තරියකි. සැබවින්ම සිල්වත් ගුණවත් උතුමන්ගේ දර්ශනය විත්තප්‍රසාදයකි. සසර කෙටිකරමින් නිවනට සමීප වෙමින් සසුන් පිළිවෙත් පිරීමෙහි නොපමා වූ එම කල‍්‍යාණ මිත්‍ර මහෝත්තමයාණන් වහන්සේලාට අපගේ ගෞරවාර්ථ උත්තමාංග නමස්කාරය පූජාවේවා! මෙය සංස්කරණය කළ සෑමට අති උතුම් කල‍්‍යාණ මිත්‍ර ගුණස්කාධය මුදුන්පත් වේවා!

“සනං සමාගමො හෝතු - යාව නිබ්බාන පත්තියා”

මෙයට, මෙතැනි
අරියධම්ම

ශ්‍රී ලංකා රාමඤ්ඤ මහා නිකායේ මහෝපාධ්‍යාය,
ශ්‍රී කල්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ ප්‍රධානාචාර්ය,
මිනිරිගල නිස්සරණ වන අරණ්‍ය සේනාසනාධිපති
හා ප්‍රධාන කථමස්ථානාචාර්ය,
මිනිරිගල ශ්‍රී ඥානාරාම ධර්මායතනයේ ප්‍රධාන අනුශාසක යනාදි
පදවි හෙබවූ,

**අතිපූජ්‍ය මාතර සිරි ඤාණාරාමාභිධාන
මහා ස්වාමීන්ද්‍රෝත්තමයාණන් වහන්සේගේ
දින පොතෙන්...**

මාගේ ගරු කටයුතු බුදුපියාණන් වහන්සේගේ දරු වූ, කෙලෙස් බල මුළුව පලවා හැර උදාර වූ පූජ්‍ය සන්නාතයෙන් හෙබියා වූ ශාරීපුත්‍ර - මහා මෞද්ගලාන - අනුරුද්ධ - ආනන්ද - නන්ද - රාහුල - මහා කාශ්‍යපාදි මහරහතන් වහන්සේලා පුරුදු කළ ශ්‍රේෂ්ඨ ප්‍රතිපත්ති මාර්ගයට බැස, ඉතා හොඳින් ඒ පුරුදු කොට, දියුණු කොටගෙන යාමට මම තරයේ අධිෂ්ඨාන කර ගනිමි! මම තරයේ අධිෂ්ඨාන කර ගනිමි! මම තරයේ අධිෂ්ඨාන කර ගනිමි!

සාධු; සාධු; සාධු;

(1967.5.16)

(කායික) දුර්වලතාවන් රැසෙකින් පෙළී - පෙළී වුවද මගෙන් සිදුවන්නේ මේ ශාසන සංග්‍රහයෙකි. මගේ හුස්ම ටික පිටවෙන තුරු මේ උතුම් ශාසනික සේවාව මගෙන් සපිරේවායි මම ප්‍රාර්ථනා කරමි. අවුරුදු 74 ක කාලයක් ජීවත් වී ඉවරයි. ෭෫ වැනි වසරයි. මේ හත්තෑ හතරෙන් දහයක් හැරෙන විට මගේ ජීවිතය ගෙවුණේ සසුන වෙනුවෙනි. දිවි පැවැත්වූයේ සසුනට ෭෫ වූයේ දෙයිනි. ඉතින් මේ ඇට, මස්, ලේ සියල්ල ම සසුන නිසා ලද ඒවා නොවේද? එහෙයින් මේ මුළු සිරුර ම සසුන වෙනුවට කැප කිරීමට මැලිවිය යුතු නොවේ.

(1975.12.14)

අමාරුව ඇඟේ-පතේ දැනෙද්දී, නොකියා ම උත්සාහයෙන් කථා කළෙමි. මේ සදුක්සාහය නිවන් සඳහාය; සම්බුදු සසුන් දියුණුව සඳහාය. "එක පුද්ගලයකුට හෝ ධර්මයේ නිසි අවබෝධයක් වුවහොත් මැනවි" යන අදහස නිතර ම මා සිත් තුළ බල පවත්වන්නේය.

(1978.1.6)

අනුන්ගේ යහපතට, මගේ යයි කියන මේ සිරුරේ පරිච්ඡේද රූපායතනයන් තුළින් නික්මෙන සුළං රැල්ලෙකින් හෝ පීඩාවක් නොවේවා! හරිහැටි නොදැන කිසිවකුගේ ගුණයක් ඔසවා දක්වීමට කිසිදු උත්සාහයක් නොගනිමි. අගුණයන් ගැන කවර කථාද? හැකිතාක් දුරට, හොඳයයි සලකන අනුන්ගේ වැඩට ඉඩ දී පසෙකට වීමට මම නිතරම සූදානම් වෙමි. අපිරිසිදු අන්දමින් කරන ශාසනික හෝ බාහිර හෝ වැඩට සම්බන්ධ නොවීමට මම උත්සාහ ගනිමි. එබඳු තැන් සමග තිබෙන සම්බන්ධය ද කඩා දමමි.

(1982.6.16)

ධර්මයේ බලය පතමි. මම ධර්මය රකිමි. ධර්මය මා සිත රකීවා. බැඳුම් බිඳේවා! බැඳුම් නිසා සිත් තැවුල් නොවේවා!

(1979.10.6)

ස්ථාන රැකීමේ අදහස් මා කුළ නොවැඩේවා! පුද්ගලයන්ගේ අධ්‍යාත්ම දියුණුවට මගෙන් උපකාර ලැබේවා! මා කෙරෙන් නිකුත්වන හුස්ම ටික ද අනුන්ගේ අධ්‍යාත්ම දියුණුවට උපකාර වේවා! පිරිසේ දියුණුව අධ්‍යාත්ම දියුණුවයි. මේ දියුණුව නොසැලසෙනොත් මා මෙහි වසන්නේ කුමටද? මේ ස්ථානය කුමටද? මේ උපස්ථාන කුමටද?

(1978.4.6)

මම මගේ සිත් සතත් කලම්බා නොගනිමි. සියලු සත්හු සැපයට කැමති වෙති යනු මම නිතර මෙනෙහි කරන්නෙමි.

(1975.8.14)

උතුමන්ගේ සැටි

ඔහු වෙර නොහඳුනති. ගුණ දකිති. නුගුණ නොදකිති. විරෝධය හසු නොකරති.

(1962.7.3)

අපරිග්‍රහත්වය නිතර සිතට නගා ගත යුතු උසස් ම ගුණයෙකි. තමාගෙන් පිහිට ලබා ගන්නෝ ද, තමන් පිහිට බලාපොරොත්තු වන්නෝ ද, තමාගේ පිළිදගුම් ලැබිය යුතු අවිඤ්ඤාණක - සවිඤ්ඤාණක දේ ද පරිග්‍රහයට ඇතුළත් වෙති. මේවායින් සිත නිදහස් කර ගැනීම විත්ත පාරිශුද්ධියේ උසස් ම මාර්ගය බව සලකනු.

(1962.6.24)

අනුන් තමාට අවනත කර ගැනීමට ගන්නා උත්සාහයට වඩා ආධ්‍යාත්ම සන්තානය කෙලෙසුන්ගෙන් දුරු කොට තබා ගැනීමට උත්සාහ ගත මැනවි.

(1962.2.3)

කෙලෙස් බර ලොකුම බරය. දශ අකුශලයන්ගෙන් සිත වෙන් වීමේදී සිතේ පහළ වන්නේ ලොකු සන්සිදීමෙකි. කයට ද එය දැනෙයි. නීවරණයන් ඉවත් වූ සිත තව කොතෙක් ශාන්තද? කෙලෙස් මුළුල්ලෙන් ඉවත් වූ සිත නියම ශාන්තය.

(1982.2.17)

ඔබේ ප්‍රගතියට සමාජය බාධක යයි කිසිවිටෙකත් නොසිතනු. එක් අතෙක පාරක් වැසී නම් තවත් අතෙක පාරක ඇරී ඇත. ඔබේ පිටත්වීමට වැසූ පාර බාධකයයි දොස් නගමින් නුසුදුසු තැන ගතකිරීම නොව, ඇරුණු

පාර ඔස්සේ ගමන් කිරීමය සුදුසු. තීරණයට ඉක්මන් නොවිය යුතු.
(1962.10.19)

බෞද්ධකම දේවාත්මයක් ලබාගැනීම වැනි පුංචි දෙයකට සීමාකර ගැනීම, ඒ බෞද්ධකමේ ලංසුව අඩුකර දැමීමෙකි.
(1960.8.1)

සමාජයක් තුළ පරිවර්තනය පහළවීම ස්වභාවිකය. එය ඊට අයත් සාධාරණතාවන් අනුවය. උගත් උදවිය එය හොඳ අතට හරවා ගත යුතුය.

එක් තැනෙක ඇති ජලස්කන්ධය උඩින් හෝ යටින් හෝ පැතිරයාම එහි ස්වභාවයයි. එය ප්‍රයෝජනය සඳහා යොදා ගැනීම නැණවතාට අයිතිය.
(1960.1.25)

නරක මිනිහා නරක යයි අයින් කිරීමට වඩා ඔහු හදා ගැනීමට මහන්සි ගැනීම හොඳය. එහෙත් ඔහුගෙන් බේරි එය කිරීම පහසු නැත. පාරමි ධර්මයන් පුරා ගැනීමට මෙහි යෙදීම මැනවි.
(1961.1.17)

සම්බුදු සසුනේ නැගීමත් හැදීමත් ප්‍රතිපත්තියෙන් සම්පූර්ණ විය යුතුය. පසුව ගුණය ගාවා ගැනීමෙන් එහි නියම අයිතිය නොලැබේ.
(1962.1.2)

දහැමි අදහස් නිසා ගැළපී එය සම්බන්ධය, පලදු නොවෙන තරම් ස්ථීරය. බාහිර සුළු දෙයක් නිසා එය නොකැලඹෙන හෙයිනි.
(1961.1.31)

ඔබ පිරිසිදු නොවක් සිතක් පවත්වන්නට නිබද උත්සාහ දරන්න. ඔබේ හැම ක්‍රියාවක් ම නොවක් වනවා ඇත.
(1962.1.6)

බුදුසසුන් වැඩ පිළිවෙළ ඇරඹුණේ බාහිර උපකරණයන් දියුණු කර ගැනීමට නොවේ. ආධ්‍යාත්මික ගුණ දියුණුව ප්‍රධාන කරගෙනය. සංසාරයේදී කෙතෙකුත් බාහිර උපකරණ ලැබෙන්නට ඇත. ඒවා විඳින්නට ඇත.

මේ බුදුසසුන දුලබ බව වචනයෙන් කොතෙකුත් කියති. සිතින් මේ ස්වභාවය හොඳට සැලකීම අර්ථ සහිත බව වැටහෙයි. "බුද්ධුප්පාදො දුල්ලහො" යයි කියමින් බාහිර වැඩට-දේට සිත යොදවන්නට බැරි බව මට හැඟෙයි. නොනවත්වා ආධ්‍යාත්මික ගුණ දියුණුවට උපයෝගී වැඩෙහි යෙදීමට නම්

මේ දුර්ලභ කරුණු ගැන නිතර සිත යෙදීම කළ යුතුය. බුදුරජාණන් වහන්සේ දිනකට කීප වරක් සුගතෝවාදය වශයෙන් මේවා අලලා ගෙන දේශනා කිරීම ගැන ද අප විසින් සිත් යෙදවීම හොඳය. කෙලෙසුන්ට ඉඩ ලැබෙන්නේ ප්‍රමාද දෝෂයෙනි. ප්‍රමාදය, කුසිතකම යන මේවා දුකට හේතුය.

(1978.7.31)

සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනය රැකගැනීම පැවිදි පක්ෂයට පමණක් නොව ගිහි පක්ෂයට ද අයිති වැඩක් බව නොසලකන සැටි පෙනෙයි. පැවිදි පක්ෂය සසුන් වැඩෙහි නොයෙදෙන විට, ගිහියෝ සසුන් ගුණයන් තමා තුළ නැතිව තිබේද්දීම කැරගසති. තම හිතවත් පැවිද්දන් සසුන් වැඩ පිරිහෙලන විට නිහඬවෙති. තමන් තුළ සසුන් ගුණයන් වර්ධනය කර ගැනීමේ අදහසක් ඔවුන් තුළ නැත. මෙයින් සසුන් පිරිහෙලීමේ වරදට කොටස්කරුවන් සේ ගිහියන් ද සැලකිය හැකිය. මෙසේ දෙපැත්තෙන් දෙපැත්තට දොස් නගාලීම ද සුදුසු නැත. එකතු වී ඒකමතිකව සසුන් ගුණ වඩමු.

(1978.5.24)

පැරණි ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ තත්වය, අධ්‍යාත්මය ඉතා පිරිසිදුය. කාමවස්තූහු, හිතවත්තු, ඥාතීහු, යසස උන්වහන්සේලාට පළිබෝධයහ. එහෙයින් නිතර ම සිත තථාගත දේශිත ධර්මයකට ම යොදාගෙන විසීම උන්වහන්සේලාගේ සිරිත විය. එකතු වූ අවස්ථාවේදී ද ධර්ම කථාවක් ගැනීම නිරායාශයෙන් සිදුවන්නෙකි.

(1978.6.11)

‘ප්‍රමාණය ඉක්මගෙන සිතීම පරිහානියට හේතුවනු ඇත.’ මේ උපදේශය වර්තමාන ජීවිත දෙස බැලීමෙන් මැනවින් ඔප්පු වෙයි. ජීවිතය නම් වූ ආයු සංස්කාරයන් ගෙවෙන්නේ ඉතා වේගයෙනි. මේ වේගය පරමාණුවක් තුළ වලනය දෙස සලකා බැලීමෙන් ඔප්පු වෙයි. විත්ත වේගය දන්නා පරමාර්ථ ධර්මය දන්නාට මෙය මැනවින් වටහා ගත හැකිය. මේ තරම් ඉක්මනින් ගෙවන නාම රූප ධර්මයන්ගෙන් වැඩක් ගන්නවා නම් ධර්මයක එය යොදනු. නිකම් වැඩකට නැති දේට එය නොයොදනු.

(1978.5.10)

සංස්කාරයන්ගේ බිඳි-බිඳි යන ස්වභාවය නිතර වැටහෙන විට සිත කොතරම් අප්‍රමාදයෙන් වෙලා ගන්නවාදැයි කිය හැකිය. මෙහිදී බිඳීම ද වැටහෙයි. එයින් මහත් බිය හැඟුමක් පහළවෙයි. මේ සංස්කාර කුඩුව පවත්වා ගැනීමට කළ-කරන ප්‍රයත්න ද මෝඩකම් ද වැටහෙයි. මේ ජීවිතයේදී කොතරම් මෝඩකම් කළාද?

කෙලෙසුන්ගේ බලපෑම නිසා සිදුවන හැම පාප ක්‍රියාවකට ම මෝඩකම් යයි කීම සුදුසුය. මෝහයේ බලපෑම ඇති හෙයිනි. මෝහයේ බලපෑම නැත්නම් ලෝභ - දෝස දෙක මෙතරම් දරුණු නැත. (1979.5.17)

උත්සාහය නොකඩවා කීරීමෙන් ලැබෙන ප්‍රතිඵලය ආශ්චර්යජනකය. එහි උසස් අමානුෂික බලයෙක් තිබේ. (1962.3.11)

ජීවිතය පවත්වා ගැනීම නම් කර්මාදියෙන් නොකඩවා ලැබෙන අනුබලය මැයි. යම් විටෙක අනුබල කොටස කඩ වී නම් ජීවිතය ද කඩ වී ගොස් ඇත. එහෙත් ජීවිතයට මෙයට වඩා අවිච්ඡින්නාධාරකාරකයෝ තිදෙනෙක් වන්නාහ. ශීලය, සමාධිය, ප්‍රඥාව යන තුනයි. මේ හා නිතර ලියලමින් පවත්නා ජීවිතය ඉතා උසස් එකක් වන්නේය. (1961.4.1)

ධර්මය කෙරෙහි සැලකිල්ල දක්වන තරමට ම ධර්මය ඒ පුද්ගලයාට සැලකිල්ල දක්වන සැටි පෙනෙයි. ධර්මයෙන් ලබා ගත හැකි ශක්තිය උසස් එකකි. එසේ ම ඉතා පිරිසිදුය. ධර්ම ශක්තිය ලබාගැනීමට පුද්ගලයා දැහැමි විය යුතුය. හිස මත නොයෙක් කුණු-කන්දල් වැඩි දියුණුවක් කර ගැනීමට ධර්මයෙහි ශක්තිය ලබා ගැනීමට මහත්සි ගැනීම මේ අනුව මහ මෝඩකමක් වග තේරුම් ගත මනාය. (1978.11.13)

සිතේ පටන් ගැනෙන දුබලකම් මගහරවා ගැනීමට නම් සිහිය හොදින් යෙදවිය යුතුය. සංසාර ප්‍රවාහතිය පිළිබඳ සංවේගය ඇත්ත වශයෙන් ම පවත්වාගත යුතුය. කොතරම් බැරිකම් තිබුණත් ඒවා නිසා වරදකට යට විය යුතු නොවේ. සුළු වරදකින් වුව ද සිතට ලැබෙන්නේ කෙලෙසුන්ට ඉඩ සලසා දීමෙකි. "අණුමත්තේසු වජ්ජේසු භයදස්සාවී"යි වදාළේ මේ නිසාය. (1966.1.10)

යෝගාවචරයා නම් විත්ත භාවනාවක් ගෙන යන්නාය. ඔහුට පිහිට පිරිසිදු සීලයයි! උපකරණ විවේකස්ථානය යි; ක්‍රියාව තැන්පත්කමයි. මේ කරුණු තිබේදී එයින් වැඩ සලසා නොගන්නා, පමාවට වැටී පිරිහීමේ මග ගත් දුබල පුඟුලෙකි. (1964.10.1)

ශීල විශුද්ධිය සම්පූර්ණ වුවකුට එයින් මදයෙක් පහළ වෙයි. ඔහු විසින් තම ශීලයෙන් සතුටු වෙමින් කරුණාව-මෙත්‍රිය-ගැන සිතිය යුතුය. අප්පිව්ඡතා-සන්තුට්ඨිතා-පච්චේකතා-අසංසග්ගතාදිය තමා තුළ වැඩේ ද, සමාධිය තමා තුළ තිබේ ද, විදර්ශනා නුවණ තමා තුළ පහළ වී තිබේ ද කියා මෙනෙහි කළ යුතුය. ඒ ගුණ තමා තුළ නැත්නම් ශීලය අසම්පූර්ණ බව සැලකිය යුතුය.

(1968.6.15)

ලෝකය හිතෙන් බදාගෙන හිත තැන්පත් කරගන්න බැරිය. එය සිහින් අයින් කළ මැනවි. එකල හිත හැදීම පහසුය.

(1967.1.9)

ආනාපාන මනසිකාරයේදී ඒ වායුව මැනවින් දැනේ නම්, තව-තවත් දුරට එහි ම සිත බැඳ තබා ගත යුතුය. වෙලාවක පුරා පැතිරෙමින් ද වෙලාවකට යන්තමින් ද වැටහෙයි; දැනෙයි. මෙබඳු අවස්ථාවේ සබ්බකාය පටිසංවේදී විය යුතුය. සතිය බලයෙන් පවත්වා ගත යුතුය. කැඩී කැඩී පවතිනු දැනෙයි. අතරක් නැතිව දැනෙයි. පිටතට සිත දුවන්නේ නැතිව පවතියි. මුළු සිරුර එක ම වායුගෝලයක් සේ දැනෙයි.

ආනාපාන චතුර්ථ ධ්‍යානය උපදවා ගැනීමට බලවත් උත්සාහයක් කළ මනාය. උත්සාහය වැඩූ තරමින් ම සඵල නොවේ. එය කඩ නොකොට, අතරින් වැටෙන්නට නොදී වැඩිය යුතුය. ඉද්ධිපාද තත්වයට පැමිණීමෙන් පසු ලෙහෙසියෙන් ධ්‍යාන ලැබෙනු ඇත.

මේ අතර උත්සාහ ගෙන බොහෝ දෙනා වැඩ නවත්වන්නාහ. භාවනාව කොතරම් කළත් මේ කාලයේ හරියන්නේ නැතැයි යන දෘෂ්ටිය ගනිති.

(1982.4.6)

ශාන්ත ලෝකෝත්තර ධර්ම රසය වින්දනය කළහුට ප්‍රථම ධ්‍යානය නිසා පහළවන චිත්ත සුබය ඉතා සුළුය. මේ නිසා තේරුම් ගත හැකි වන්නේ ලෝකෝත්තර ධර්ම රසය හඳුනාගත හැකි බවයි. හැඳිගත් ලෝකෝත්තර ධර්ම සුවය වනාහි අන් හැම සැපයක් ම පරදවන සැටි සැලකිය හැකිවෙයි. “මග්ගාධිපත්තො ධම්මො” යනු සලකනු. මාර්ග ධර්මයන් (ලෝකෝත්තර) පහළ වීමේදී ප්‍රතිපක්ෂයන් ඇතට තල්ලු කරමින්, ප්‍රහීන කරමින්, අධිපතිභාවය පවත්වමින් පැවතෙන සැටි පෙනෙයි.

(1978.8.24)

යෝගාවචරයන් විවේක සෙනසුන් සොයා යන්නේ පලාත්වාසී ගිනියන්ගේ මඟුල්, අවමඟුල් ආදියට සම්බන්ධ පින්කම් කර දීමෙන් ඔවුන්ගේ කුඳු මහත් වැඩට යට වී වාසය කිරීමට නොවේ; අභ්‍යන්තර ගුණ දහම් සමූහයක් නොකඩ කොට රැක බලා ගැනීම සඳහාය.

(1960.4.10)

සමාජයෙන් වෙන්ව විසීම යෝගාවචර ස්වභාවය විය යුතුය. එහෙත් එබඳු තත්වයක් රැකගෙන පවත්වා ගැනීම දුෂ්කර වී තිබේ. සමාජයෙන් සම්පූර්ණ ඇත්වීමක් සලසා ගත නොහැකි වන හෙයිනි. සුඵවෙන් හෝ සමාජය හා සහයෝගය පළිබෝධකරය. සමාජයේ වැඩි කොටස ආත්මාර්ථකාමීහුය. නුවණ මඳ අයය. එබඳු සමාජයකින් පිරිසිදු ගති පැවතුම් බලාපොරොත්තු වීම ද නුවණට හුරු නොවනු ඇත.

(1982.1.2)

ප්‍රසිද්ධිය ලබා ගැනීම සිතින් ගෙන හොඳ හොඳ ප්‍රතිපත්ති දැරීම, ධර්ම සාකච්ඡා හා ප්‍රශ්න විචාරණ-විසර්ජනයන් පැවැත්වීම, පුහු වැඩ සේ මට වැටහෙයි. මෙයින් පුද්ගලයන්ගේ තත්වය පහත වැටෙන්නේ පටන් ගත් ප්‍රතිපත්තියක් සමගය.

ලාභ - සත්කාර - සිලෝකයන් නින්දනීයත්වයෙන් බුදුපියාණන් වහන්සේ විසින් හෙලා දක්නා ලද්දේ ඇතුළතින් ඇති මේ නරක පැත්ත නිසාමය.

ලාභ - සත්කාර - සිලෝක යන මේ කොටස් ළඟා වන්නේ පිරිසිදු ගුණයට ඇති අනිවාර්ය සම්බන්ධය හේතු කොට ගෙනය. එහෙත් ඒවායේ ස්ථිර-සාරත්වයක් ගණන් ගත්තෝ පිරිහුණහ. බුද්ධ කාලයේ ම බොහෝ උසස් ප්‍රතිපත්ති පෙන්නාගෙන සිටිය කොතරම් දෙනා හදිසියේ පිරිහී ගියාහුද?

(1982.4.8)

විදර්ශනා භාවනාව අනුන්ට කියා දෙන්නට යන්නා තුළ පිහිටිය යුතු ගුණාංගයන් ඔහු දන්නේ නැත්නම්, නොදැන එයට බසී නම්, හෙතෙම මෝඩයෙකි; නැත්නම් වඤ්චකයෙකි. පිරිසිදු තෛර්යාගාණික තථාගත ධර්මය තමාගේ ලාභයක් සඳහා යොදවාලීම බරපතළ පාපයෙකි. මෙබඳු දේට නැමී යන්නෝ ද බොහෝ වෙති. එහෙත් කාලිකය.

(1978.5.2)

කෙලෙස් පෙරළුවලට සිත ඉඩ නොතබනු.

1. විතර්ක වේගය බලවති. එය මැඩ ගැනීමට සතිය ආවශ්‍යකය.
2. ආත්ම වඤ්චනය හොඳින් සලකා ගත යුතු කරුණෙකි.
3. ගුණයකගේ වේශයෙන් පැන නගින අගුණ රාශිය ඔබ තේරුම් ගත යුතුය.
4. තමාට පත් වේදනාවක් තමාගේ හිතවතාට කීමෙන් එහි බර අඩුවෙයි. ධීරයෝ මෙය නොකරති.

(1960.1.28)

“දැන් ඇති දෙය පාවිච්චි කරන්න.
දැන් සිටින තැනින් පටන් ගන්න.”

මේ කියුම්වල ඇතුළු පැත්ත ඉතා ගැඹුරුය. කළ යුතු වැඩ ගැන සිත සිතා සිටීම නොව එහි යෙදීම ඔබේ කෘත්‍යය විය යුතුය. එයට කාලය ගැන සොයමින් ඉන්න ඕනෑකමක් නැත. ධීර-වීර අදහසෙකි.

(1971.6.15)

තමා දන්නා තරම් හොඳ දේ අනුන්හට ද දීමට සත්පුරුෂයෝ උත්සාහ ගනිති.

(1963.3.3)

ධ්‍යාන විත්තයක් පිළිබඳ නිසැක අවබෝධය අනුන්ගේ කථාවෙන් හෝ පත-පොතෙන් හෝ ලැබිය හැකි නොවේ. එය තමා තුළ උපදවා ගැනීමෙන් ම සිදුවෙනු ඇත. ධ්‍යාන භාවනාවේදී ඉක්මන් නොවිය යුතුය. ඉවසාගෙන නිමිත්තට සිත යෙදිය යුතුය.

පරිකර්ම නිමිත්තාවස්ථාව, උග්ගහ නිමිත්තාවස්ථාව, පටිභාග නිමිත්තාවස්ථාව යන මේ අවස්ථා තුනේදී ම ඉක්මන් නොවී විරිය සමතාව තේරුම් ගෙන වැඩකළ යුතුය. පූර්වකෘත්‍යය මැනවින් සිදු කළ යුතුය. එහි ඇති සාරවත් බව ගැන ඔබ විශ්වාසය තැබිය යුතුය. නිස්සාර දේවල් කියා අයින් නොකළ යුතුය. මේ කියන්නේ අත්දැකීම් උඩය.

(1982.1.20)

මෙදින තදින් සංසාරික අනභිරතියෙකි. විවේකය ශබ්දවලින් පිරී ඇත. මේ බාධක මැද්දේ මගේ වැඩ ද අතපසු කළ යුතු නොවේ.

මෙමත්‍රිය වැඩිමි. විපස්සනාව වැඩිමි. සක්මනේදී සතර ධාතුන්ගේ

ක්‍රියාකාරී ස්වභාවය ප්‍රකට වන සේ ද, අතරතුර නැවතී සිටගෙන කාය කොටස් වෙන් වෙන් කර ගනිමින් ඒ ඒ කොටස් විපස්සනාවට නැඟීමෙන් ද, මේ විපස්සනාව පවත්වාලීම. මෙහිදී ශුන්‍යතා දර්ශනය හා විදර්ශනා ඥාන ලැබීම.

(1983.8.6)

මහ රෝහලේදී,

මේ පරිසරයේ වාසය කයට හෝ සිතට හෝ පහසු නැත. එහෙත් වාසය කළ යුතුව තිබේ. පරිසරයක් පහසු වාසයක් බවට පත් කර ගැනීමට කරුණු රැසක් ඇත.

1. සුඛ වේදනාවට ගිජු නොවීම, මත් නොවීම.
2. දුක්ඛ වේදනාව නිසා නොපෙළීම.
3. උපේක්ඛා වේදනාවේ ශාන්ත රසය තේරුම් ගෙන සිටීම.
4. වේදනා තත්වය මැනවින් මෙනෙහි කිරීමට සමත් බව හා එහි යෙදීම.

(1982.3.11)

මගේ පහසුව සඳහා අනුන්ට අපහසුකම් දීම මට සුදුසු නැත.

(1979.7.5)

- තමන්ගේ වැරදි සියයක් අමතක කර හොඳට හරිගිය එකක් මතුකරගෙන දහස්වර කියා පාන ඇතැම් පුද්ගලයන්ගේ ආත්ම වර්ණනා දෙස විමසුම් නුවණ යොදන්න.
- ඉක්මන්කම් හේතුවෙන් සිය ගණන් පාඩු විඳ, වැඩ වරද්දාගත් පුද්ගලයන් දෙස බලා අනුකම්පා සිත උපදවා ගන්නට පුරුදු වන්න.
- අන් හොඳ වැඩට බාධා නොවේ නම් එකසිය එක්වන වාරයේත් ඔහුට උදවු දෙන්න.
- කලින් සිදු වූ වැරදීම් ඉදිරිපත් කොට ඔහුට දොස් නගන්න නොයනු. හිත තලන්නට නොයනු. යම්කිසි විදියෙකින් ඔහුට 102 වාරයේදී හෝ හැදෙන්නට ඉඩ තිබේ.
- කරුණාව දුකේදී පිහිට වීම යි. නැත්නම්, කරුණාව - නියම කරුණාව සමාජයෙන් අතුරුදහන් වනු ඇත.

- ඉවසීම ගැන ද ඔබේ මෙහිත්‍රිය ගැන ද මෙසේ සිතන්න.
- වැඩිහිටියන්ගෙන් ලැබෙන සුළු දෙය ද පූජ්‍ය දෙයක් සේ සලකන්න.

(1982.2.22)

නොයෙක් විදියේ සංකීර්ණ පැවිදි ජීවිතයක් තුළ ක්‍රමික දියුණුව දුර්ලභය.

(1982.4.10)

නොයෙක් විදියේ වැඩවලින් පිරෙන තාපස ජීවිතය ප්‍රධාන අරමුණ යට කරගෙන සිටියි. මෙයටයි පිරිහීම කියන්නේ. අපේ හික්ෂු ජීවිතයට ද මේ තත්ත්වය සිදුවෙයි. (පන්සල්) විහාර සෙනසුන්වල වසන හික්ෂුන් වහන්සේලා ඉතාමත් ඉවසිලිමත් වෙති. වීර්යයෙන් දියුණුය. සංවර ශීලයනට තැනක් නොදීම ඒ පින්වතුන්ගේ අඩුපාඩුවයි. අරණ්‍ය විවේක සෙනසුන්වල වසන අයට ශීල සංවරය ඇතිවන්නට පිළිවන. එයත් නැතිනම් වැඩකට නැතියන් වනු ඇත.

මේ පිරිසේ සංවරය ගැන පැහැදුණු ගිහි බෞද්ධයන් විහාර සෙනසුන්වල වසන පැවිද්දන්ගෙන් කරවා ගන්නා පින්කම් ආදිය මේ අයගෙන් කරවා ගැනීමට මාර්ගය හදා ගන්නා සැටි පෙනෙයි. මෙයින් සිදුවන්නේ පිරිහීමෙකි. දෙපස ගැටීමෙකි. මේ බව සලකා මෙබඳු වැඩවලදී නුවණින් සලකා වැඩ කරතොත් මැනවි.

විවේක පරිසරය දූෂණය වන වැඩ තේරුම් ගෙන ක්‍රියා කළ යුතු බව සිතට ගත යුතුය. ලාභ-සත්කාර-සිලෝකවලට යට නොවිය යුතුය.

“අඤ්ඤා හි ලාභපනිසා - අඤ්ඤා නිබ්බාණගාමිනි.”

(1982.2.11)

පැවිදි ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට නම් බැහැරි මොන දියුණුවක්වත් නොව, ශීල-සමාධි-ප්‍රඥාවන් තමා තුළ දියුණුවට පත්කර ගනිමින් අනුන් තුළ ද ඒ ගුණයන් වැඩෙන සේ කටයුතු යෙදීමය කළ යුත්තේ.

(1978.3.13)

විදර්ශනා භාවනා ක්‍රමය මැනවින් පවත්වා ගෙන යාමට ඉතා හොඳ සප්පාය වැඩ පිළිවෙළක් මෙහි (නිස්සරණ වනයෙහි) යොදා ඇත. ශාසනය ගැනවත් භාවනාව ගැනවත් කිසිත් නොදත් මෝඩයන්ගේ කටොළු කපා නිසා මේ පිරිසිදු වැඩ පිළිවෙළ කිසි ලෙසකින් වෙනස් කළ යුතු නොවේ.

(1970.2.10)

සසුන් කෙත සරුකිරීමේ ප්‍රතිඥාව අනුව සසුනට බැසගත් ඇතැම් දුබල පුඟුලන් එය වනසා දැමීමට මහන්සි ගන්නා සැටි පෙනෙයි. හරි දැක්මක් නැති හෙයින් සිතමි. බුදු සසුනේ දුලබ බව හා සසුන් පිළිවෙතට බැස ගැන්මේ දුෂ්කරතාවන් තේරුම් ගැනීම මොවුන් විසින් කළමනා මූලික වැඩය බව තේරුම් කර දියයුතුව තිබුණේය. එහෙත් එය තමා විසින් සැලකු සැටියක් හෝ අනුන්ගෙන් උගත් සැටියක් නොපෙනෙයි. මොවුන් යන මග කවරේදැයි මොවුහු දනිතියි නොසිතමි.

(1978.8.19)

සසුන් වන් පුඟුලන්හට පිළිවෙතින් තොර පරියත්තියෙක් නොලැබේ. එසේ කරන්නට යතොත් එය සස්නට ඇතුළත් නොවූ වැඩෙකි. පරියත්තිය ප්‍රතිපත්තියට වඩා උසස් බව හඟවන කථා පුවත මෙතැනට නොගැළපෙයි. ලාභාශායෙන් මැඩුණු, ගේහසිත සංකප්ප වැඩුණු, පුඟුලන්ගේ කතා මෙයින් ඉවතට තල්ලු වේ.

(1962.3.10)

මොහොතකට පසු අයිතිය නැතිවෙයි. එහෙත් සියවස් ගණනකට අයිතිකම් සිතයි.

(1969.5.31)

භාවනාවේ යෙදෙන හා යෙදීමට කැමැති ගිහි උදවිය ද බොහෝ සේ ඉන්නා බව පෙනෙයි. සසර බිය දක්නා හික්ෂුන් අතර මේ අදහස් විරල වීමට හේතුව කීමෙක්ද කියා තේරුම් ගැනීම දුෂ්කරය. ලියන පොතේත් කියන බණේත් ඇතැම් විට ඔවුහු නියම තතු පෙන්වා දෙති. ඒවා ක්‍රියාවේ නොයෙදෙන්නේ කවර හෙයින්ද? ඒ ධර්මය ඔවුනට විශ්වාස නැතුවද? ක්‍රියාවේ යෙදුවත් නොයෙදුවත්, කීම හෝ ලිවීමවත් කළත් ඇති. ඇතැම්හු මෙහිදී ඇත්ත යටපත් කරන්නට බලවත් උත්සාහයක් ගන්නාහ. අහෝ, සම්බුදු සසුන!

(1975.8.18)

බොහෝ දෙනා භාවනාවේ තොරතුරු අසති. ඒ සම්බන්ධ විවේචනය කරති. පොතට දොස් කියති. භාවනාවේ නොයෙදෙති. මේ අහක දමන කාලය භාවනාවේ ම යොදනවා නම් ඔවුන්හට උසස් ප්‍රයෝජනයක් ගත හැකිවෙතවා ඇත. මෙය අනුන්ගෙන් අසාගත් දූයක් නොවන හෙයින් එක්තරා ප්‍රත්‍යක්ෂ අවබෝධයකැයි ම කිය යුතුය. මෙය සුළු දෙයක් සැටියටයි අද බොහෝ දෙනා සලකන්නේ. ආධ්‍යාත්මික දියුණුව වනාහි නියම දියුණුවෙකි. එයට හිත යෙදෙන්නේ ද පිනේ බලයකින් මැයි. පින් මද උදවියට එය නොගැළපෙයි; නොපෙනෙයි; නොදැනෙයි.

(1978.5.23)

යෝගාවචර ජීවිතය ලොවැති හැම ජීවිතයකට ම වැඩියෙන් උතුම් වේ.
එය ආත්මාර්ථකාමී වැඩෙකැයි කියන්නෝ ධර්මයෙහි අන්ධයෝය.
(1980.3.12)

පිබිදිගෙන එන ලෝකයට ආධ්‍යාත්මික තත්වය පිළිබඳ අත්දැකූ පාඩම්
කියාදීමට ශක්තිය ඇත්තන් විරලවීම ධර්මයට බලවත් පාඩුවෙකි. එක් එක්
කෙනාගේ හැඟීම් උඩ ලියූ පත පොත ඔස්සේ, තර්කයෙන් ලියූ ලියුම්වලින්,
එතරම් වැඩෙක් වේදැයි සිතාගැනීම අමාරුයි. එක් භාවනාවක් අනුව දියුණුවට
ගිය කෙනකුත් වෙනොත් එය ද ඉතා උසස් සේවයක් වෙනවා ඇත.
(1962.6.6)

දහම් තනුව මැනවින් සොයා ගන්නට නම් දහමිහි නිබඳ යෙදීම කළ
මනාය. දහමෙහි යෙදුණු පින්වතුන් දහම් පිළිබඳව කළ වැනුම් එකෙකුදු
නිබොරුය. අතිශයෝක්ති නොවේ. දහම් හරය නොදත් පුහුදුන් ලෝකයා
එය අතිශයෝක්ති යයි අයිත් කරන්නට උත්සාහ ගනිති. ධර්මය මෙලොවින්
අතුරුදහන් වෙන්නේ මෙලෙසටයි.
(1962.10.29)

හික්ෂු ජීවිතය විස්තර කරන්නා බුද්ධ ධර්මය ඇතුළතින් දත යුතුය.
මෙසේ නැතුව කීරීමෙන් විස්තර බසින්තේ අදහම් මගකටය. හික්ෂුවත්
ඔහුගේ වැඩත් කාලානුකූලව සංස්කරණය වීම සුදුසුය. එහෙත් එය ශාසන
පරමාර්ථයන් නොඉක්මවීමෙන් සිදු විය යුතුය.
(1962.3.13)

බෞද්ධ ධර්ම මාර්ගය ඉගැන්වීමට එය නොදකුවත්ගේ අධ්‍යාපනික
කථාවන් උපයෝගී කරගැන්ම ධර්මයේ පරිහානිය සැලැසීමෙකි. ඒකාන්ත
පරිශුද්ධ බුද්ධ ධර්මය අපිරිසිදු වැඩට යොදා ගැනීම මීට වඩා නරක ය.
(1962.3.22)

පැරැණි උගතුන්ගේ යෙදුම් විවේචනයට යාමට බියපත් වන්නේ
කෘතගුණ සැලකීමෙන් ගුණවතුන් කෙරෙහි පවත්නා සම්භාවනා අදහසින්
ම නොවේ. එහි පටන් ගැන්ම නොදත් බවේ දැඩි හැඟීමයි. ඇතැම්හු වරද
දූක දූක එය වසා තැබීමට විවිධ හේතූන් ඉදිරිපත් කරයි. වරද වරද වශයෙන්
පෙන්නාලීම ආධුනිකයනට කරන ලොකුම අනුග්‍රහයයි.
(1978.5.4)

බුද්ධ ධර්මය ලොව පහළ වූයේ නිර්වාණ මාර්ගය ලොවට හෙළි පෙහෙළි කරලීමේ පරමාර්ථය උඩ බව දැන් දැන් උගතුන් අමතක කරන සැටි පෙනෙයි. දර්ශන ක්ෂේත්‍රයට, විද්‍යා ක්ෂේත්‍රයට, භෞතිකවාද ක්ෂේත්‍රයට බැස ගත්තෝ තම-තමන්ගේ දෘෂ්ටි කෝණයනට ගළපාලීමට අදහස් මාරුකිරීම බිහිසුණුය.

(1980.7.9)

හිහි දිවිපෙවෙත පිරිසිදුවෙන් ගෙනයාමට නම් අඩුම ගණනේ දිනකට පැය කීපයක්, සතියකට සම්පූර්ණ දිනයක්, වර්ෂයකට මාස කීපයක් විවේකයෙන් යුතුව ගත කිරීමට සිතා ගත යුතුය. සම්පූර්ණයෙන් ගහටිය දසසීලයක කල් ගෙවන ඇතැම් අයට වඩා මේ වැඩ පිළිපෙළ අනුව දුක කෙටිකර ගැනීමට හැකි වනු ඇත.

නෙක්බම්මය නාම මාත්‍රයෙන් ඇරඹීමෙන් සසුනටවත් පුද්ගලයාටවත් ලෝකයාටවත් නියම අර්ථයක් නොලැබෙන සැටි හොඳට ප්‍රකට වී ඇත.

(1978.6.27)

පෙර විසූ ශාසනික සඟ පිරිස ධර්මය ගැනත් එය දියුණු වනු දැක්ම ගැනත් කොතරම් උනන්දුවකින් වැඩ කළාහු ද යනු සංයුක්ත නිකායේ බන්ධක වර්ගයේ ථෙර වර්ගය බැලීමේදී තේරුම් ගත හැකිය. ධර්මයක් දෙසන විටත් එය අසන විටත් කොතරම් අවධානයක් එයට යෙදුවාහු ද යනු, බේමක හිමියන්ගේ දේශනය අවසානයේදී උන්වහන්සේත් සමග සැට නමක් රහත් මග-පල ලැබීමෙන් තේරුම් ගත හැකිය. ලොවුතුරු මග-පල අපේක්ෂා කරන්නා දේශනා කිරීමේදී ද ඇසීමේදී ද, නියම අදහසින්, කමටහනක් මෙනෙහි කරන ආකාරයෙන්, අනුන් ගැන හෝ අන් දේ ගැන හෝ සිත නොයොදන්නට සිතට ගත යුතුය. එයින් ධර්මාවබෝධය ප්‍රත්‍යක්ෂ වශයෙන් සිදු නොවූවත් සුභ සම්පත්තිය හෝ දියුණු වේ.

(1978.6.18)

සිතට ආවේශ වන්නේ භූතයන් පමණක් නොවේ. කෙලෙසුන්ද සිතට ආවේශ වනු පෙනෙයි. මෙයින් පුද්ගලයා කෙතරම් නොමඟට වැටෙනවා ද කියතොත් තමාගේ සිතේ පැවැත්මෙන් සිදුවන විතක්ක විප්ඵාර සද්දය දෙවියකුගේ නැත්නම් තමාට හිතවත් භූතයකුගේ අවවාදයක් ලෙසටය ඔහු සලකන්නේ. මෙයින් බොහෝ දෙනා විපතට පැමිණි සැටි මට මතක ඇති සිද්ධීන් අනුව මම තේරුම් ගෙන සිටිමි.

(1978.4.2)

පුද්ගලයකු ගැන එක වරට ම තීරණයට නොබැස්ස යුතුය. ලොකු ලෙඩඩු ද සුවපත් වෙති. (1961.1.13)

සුදුස්සා ළඟට තනතුරු, උසස්කම්, සැප, සිරි සෝභනගාදිය පැමිණෙයි. එහෙයින් සැපය සොයා ඒ පස්සේ දිවීම නොව, සැපය අතහැර සුදුස්සා වීමට වෙර වඩනු. (1962.7.9)

ධර්මයේ අගය තේරුම් ගත හැක්කේ එහි යෙදීමෙන් ලැබූ ප්‍රතිඵල අනුවය. අනුන්ගේ කථාවට සිත යෙදීමෙන් පහළ වන්නේ ධර්මය පිළිබඳ පිටත දැනීම පමණෙකි. මේ නිසා ධම්මචාරී වීමට උත්සාහ ගත යුතුය. (1968.3.2)

ඉතාමත් උසස් කාල සම්පත්තියක් ලැබී තිබේ. එහි උසස් බව කියා අවසන් කළ නොහැකිය. (1980.5.22)

ප්‍රමාද ජීවිතයට නින්දා වේවා! මේ සත්වයා අපේක්ෂා කරන්නේ හැම පැත්තකින් ම සැපයක් විඳීමටය. ඔහුගේ ඒ අපේක්ෂාවට මොන අන්දමකින්වත් උපකාර නොවන ප්‍රමාදයෙහි ම හේ වැටී දඟලයි. මෙහිදී යෝනිසෝ මනසිකාරයන් චිත්ත ටෙට්ඨයයන් අධිෂ්ඨාන ශක්තියන් අවශ්‍ය වේ. (1962.9.15)

උතුමන් ගිය මග සපුරා අනුගමනය කරන්නට ඉදින් නොහැකි නම්, මඳ වශයෙන් හෝ එයට ඇතුළත් වී වැඩ ගෙන යා යුතුය. ප්‍රතිපත්ති මාර්ගය පිරිසිදු නම් එහි පිහිටා සිටීම ද නොපිරිහීමට උපායෙකි.

“කිම, මා තිරිසනුන් හා සමානද, නැතිනම් සත්පුරුෂයන් හා සමානද” යි දිනපතා තම වර්තය ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්න. උතුම් පදවියට පැමිණීමේ ශක්තිය ලැබේ. (1962.7.18)

භාවනාවට ආවශ්‍යක දේ සම්පූර්ණ නැති නිසා භාවනාව කල් දමන මිනිසාට කවදාවත් සම්පූර්ණ කර ගත නොහැකිව හිස් අතින් මැරන්නට සිදු වෙනවා ඇත. (1968.6.4)

යෝගාවචරයා පරහට ඇඟවීමේ අදහසින් තොරව ආදර්ශ සම්පන්න ජීවිතයක් පැවැත්විය යුතුය. එය පිරිසිදු උදාර පැවැත්මක් විය යුතුය. එයින් ඔහුගේ ආධ්‍යාත්මික දියුණුව ඉක්මනින් සිදුවෙයි. සෑහෙන ආදර්ශයක් නැති ජීවිතය හිස් එකකි. අනුහත අඟවන අදහසින් පවත්වන ජීවිතයේ ආධ්‍යාත්මික දියුණුව නොලැබෙයි.

(1980.2.23)

සසර දුක වැසි ඇත්තේ මෙනෙහි නොකිරීම හේතු කොටගෙනය. නොනවත්වා එය මෙනෙහි කරන්නාට පුදුම ලෙසට එය පෙනෙන්නට පටන් ගනියි.

(1963.3.27)

ආනාපාන භාවනාවේ නොයෙක් අතට විහිදී ගිය ප්‍රතිඵල සලක වීට මෙහි උසස් ගතිය සිතට නැගේ. සිත එකඟ කර ගැනීමට මෙයින් ලැබෙන පිටුවහල ඉතා උසස්ය. ඉතා හොඳින් දියුණුවට පත්කර ගැනීමෙන් තව - තවත් විවිධ ශක්තිහු පහළ වෙති.

(1963.1.23)

ගේහසිත සංකල්පනාවලට නැමී ගත් සිත නිවන් රසය විඳීමට අසමත් වෙයි. එය අපාය දුක ඇදගන්නා සිතිවිලි අවුළුවන්නේය.

(1970.4.2)

මාදු වචන කථා කිරීමේ පුරුද්ද මිනිසකුට ආවශ්‍යක කාරණයකි. හික්ෂුන් වහන්සේ නමකට විශේෂයෙන් තිබිය යුතු ගුණයෙකි.

තමහට හිතපක්ෂ තරමින් මුළු ලෝකයට ම සම්භාව්‍යත්වයක් පුද්ගලයකු තුළ ලැබේ යයි සැලකීම උසස් පුද්ගලයනට ද තිබේ. දෙවිලොවට ගිය රජකු පස්සේ බල්ලෙක් ද ගියේ දු.

(1962.4.9)

නක්ෂත්‍ර විද්‍යාව අනුව පාලනය, ආගමික වැඩ පිළිවෙළට සම්බන්ධ කර ගැනීම හොඳ නැත. එයින් ගුණ සිරුර පලදු වෙයි. පලදු වීමට කරුණු පැදෙයි.

(1968.3.21)

මුළු ලෝදාහි යම් තරම් පරමාණු කොටස් වේ නම්, එපමණ වාර ගණනින් තුනුරුවනට නමකර පවත්වමි.

(1968.8.1)

ශ්‍රද්ධාහක්කියෙන්, නිස්සරණ අදහසින්, පර්යාප්තියෙහි වැඩ කරන්නාට බුදු දහම අහගි රුවන් ගබඩාවකි. ඔහුට එය සිහි කිරීමේදී ද පහළ වන්නේ අතුල්‍ය ප්‍රීතියෙකි. එය ම ඔහුගේ හව නිස්සරණයට ද හේතු වනවා ඇත.

(1962.5.29)

ශාසන පරමාර්ථය කීමෙක්ද? එය හඳුනා ගත්තෝ කවරහුද? එය පවත්වන්නට දන්නෝ-සමත්හු කවරහුද? මේවා ගැන සිතන විට පහළ වන්නේ බලවත් වූ සංවේගයකි.

(1968.10.27)

කුඩා හැඟීමක් තුළ තිබෙන කුඩා සිත මෙනෙහි කරන්න. ඇයි මේ සිත මේ තරම් කුඩා කරගන්නේ? මිනිසාගේ දුබලකම නිසා නොවේද? මේ දුබලකම කොතෙක් දුර ගමන් කරයිද? දීර්ඝ සංසාරයක් මේ තත්වයෙන් පවත්වයි.

(1961.11.30)

යෝගී ජනයාගේ පරිසරය කොතරම් ශාන්ත විය යුතුද යනු එහි යෙදෙන්නන්ට මැනවින් වැටහෙයි. යෝග භාවනාවේ නියුක්තයාහට පරිසරය හොඳින් තිබිය යුතුය යනු අයෝගීන්හට නොවැටහෙන දෙයකි.

(1962.7.2)

අධ්‍යාත්ම සංවර්ධනය තුළින් පැනගින ක්‍රියා දාමය ඉතාමත් සරලය. පිරිසිදුය. නිරවුල්ය. ඒ ඒ පුද්ගලයන්ගේ චරිතානුකූලව විශේෂතාවන් ලැබෙතත් සිතින් මවා නොගත් ගුණයක් වෙතොත් එහිදී පැහැදිලි විදහා දැක්වීමක් සිදු වෙයි.

(1982.1.1.)

චිත්ත සමාධිය චිත්තයට ප්‍රණීත ආහාරයකි. ඒ සමාධිය ද උසස් වෙන්න වෙන්න, මේ ප්‍රණීත භාවය ද උසස් බවට පත්වේ. මේ ගුණය හොඳින් තේරුම් ගැනීමට බොහෝ කලක් මෙහි යෙදී පුහුණුවක් සලසා ගත යුතුය. අන්ධ පාච්ඡනකායෙන් වෙන් වී මේ ගුණයන් දියුණුකර ගැනීමට උත්සාහ ගන්න.

(1962.10.31)

මේ කාලය තුළ භාවනාවේ යෙදෙන්නන්ගේ පහසු විභරණය සඳහා දුකසේ කුණු ශුද්ධ කෙළෙමි. උපකරණ සැපයීමි.....

(1968.12.28)

මතු ශාසනයේ වැඩට ස්ථිර අධිෂ්ඨානයක් තබා ගන්නා මම නොසැලකිලිකම්වලින් අහස් වී අප්‍රමාදයෙන් වැඩ ගෙන යා යුතුය. එහෙයින් ඒ ගැන ද හොඳ අධිෂ්ඨානයක් කර ගනිමි.

(1956.12.30)

මගේ දුබලකම් හැඳින්ගෙන එයින් වහා නැඟී සිටීමට මම උනන්දු වෙමි.

(1963.3.3)

පුද්ගලයකුගෙන් ගත යුතු ප්‍රයෝජනයේ කීප අතකින් ඉදිරිපත් වෙති. එහෙත් මා අදහස් කරන්නේ ඇත්ත වශයෙන් පුද්ගලයාට සැනසිල්ලක් සලසා දීමටය. මා බලාපොරොත්තු වන තරමින් ඔහුට මගෙන් ප්‍රයෝජනයක් ගැනීමට නොහැකි වනු දැනෙන හැම විට මම සංවේගයට පත්වෙමි. “ අනාගතයේ හෝ මොහුට යහපතක් සලසමි” යන හැඟීම දිගට පවතියි.

(1970.7.10)

නිවුණු අදහස් ඇති සමාජයක් වැඩේවා!

(1960.9.30)

පැතුමක්...

ඉමෙහි පුඤ්ඤ කම්මෙහි - දුතියෙ අත්ත සම්භවෙ
ජාතිස්සරණ ඤාණො ව - තිහේතු පටිසන්ධිකො
හුත්වා තෙභුමකෙ සබ්බෙ - අභිභවිත්වා සතෙජසා
සාසනං බුද්ධ සෙට්ඨස්ස - පග්ගණ්භෙය්‍ය මතන්දිතො

(1971)

මේ පින්කම් හේතු කොටගෙන, දෙවන ආත්ම භාවයෙහි ජාති-ස්මරණ ඤානය ද ත්‍රිහේතු ප්‍රතිසන්ධිය ද ඇත්තෙක්ව, තුන්ලොව සියලු සත්වයන් ස්වකී ගුණ - ඤාණ තේජසින් අභිභවනය කොට බුද්ධ ශ්‍රේෂ්ඨයන් වහන්සේගේ ශාසනය විඩා නොබලා නගා සිටුවමිවා!

(මෙම භාවය සංස්කාරක විසින් යෙදුවකි)

- ත්‍රිවිධ ශාසනය වැඩූ යෝගී හික්ෂුවකගේ ස්මාරකයේ මෙසේ සඳහන් විය යුතුය.

“අගණිය නිජමත්ථං සාමිසං වාපි සාතං
පරිතුලිය පසත්ථං සාසනත්ථං විනන්තො
තදනුවිහිත වා යො සබ්බකම්මං දයා වා
නිහිත මිතිහ ජඤ්ඤා තස්ස හික්ඛස්ස හස්මං.”

“ස්චාර්ථයට වඩා උසස් ශාසනාර්ථය ගරු කොට සිදුකිරීමෙන් විඩා පත්වූ එයින් සුසුම් හෙලූ යෝගී හික්ෂු නමකගේ හෂ්මාවශේෂය මෙහි ඇත.”

(1967.11.1)

ශ්‍රී කල‍්‍යාණී යෝගාශ්‍රාම සංස්ථාවේ ගරු සමුත්පාදක හා
රාජකීය පණ්ඩිත

අතිපූජ්‍ය කඩවැද්දවේ ශ්‍රී ජනවංශාභිධාන
නායක මානම්පාණන් වහන්සේගේ
අදහස්...

මේ සටන් අදහසක් ඉදිරිපත් කෙළේ අපත් මේ පවත්වාගෙන යන්නේ සටනක් බව හැඟවීමටයි. අපේ සටන බුදු සසුන බේරා ගැනීම සඳහාය. මේ නමලා සසුන බේරා ගැනීමේ උතුම් සටනේ යෝධ පෙළට ඇතුළත් වී සිටින වග සිහිකළ යුත්තේ ධර්ම සන්නෝසයෙනි. අපේ මේ සටනෙහි පැරදීමක් නැත. මොහොතක් පාසා සසුන් ගුණ රකිමින් අප ඉදිරියට යන්නේ දිනීමේ සතුට වඩමිනි. කොහාට ගියත් මේ සිහි ඇතිව අකම්පාව ක්‍රියා කළ යුතු බව ඉතා කරුණාවෙන් සඳහන් කරමි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ අපට දී වදාලේ නොනිවෙන ආලෝකයකි. ධර්මය ඉගෙන ගතයුත්තේ උගත්කමක් ඇති කර ගැනීමටය. අනුන්ට කියා දීමට පමණක් නොවෙයි. මූලික වශයෙන් ධර්මය පිහිට කරගත යුත්තේ අපේම සැනසිල්ල පිණිසය. අපේම ශික්ෂණ හැදිල්ල පිණිසය. කොයි තරම් බණ ඉගෙන ගත්තත්. කොයිතරම් අනුන්ට බණ මූලික වශයෙන් ධර්මය පිහිට කරගත යුත්තේ අපේම සැනසිල්ල පිණිසය. අපේම ශික්ෂණ හැදිල්ල පිණිසය. කොයි තරම් බණ ඉගෙන ගත්තත්. කොයිතරම් අනුන්ට බණ කිව්වත් ධර්මානුරූපීව ආත්ම සංයමයක් තමන්ගේ හැදිල්ලක් නොවුව හොත් එය අන්ධයෙකු අතටගත් පහනක ස්වරූපයට පත්වන්නේය. අප විසින් ශාසන රැකගත්තාය. අපෙන් ශාසනයට වැඩක් සිදුවෙනවාය කියා සැලකිය හැක්කේ ශාසන ගුණයෙන් අපි එළිය වූ කල්හිය.

“එසමග්ගො මහන්තෙහි අනුයාතො මහෙසිති” මේ ලොවුතුරා සැනසිලි මාර්ගය බුද්ධාදී ආර්ය උතුමන් අනුයත වූවකි. එහි අදහස දුක් කෙළවර කිරීමේ ශාන්ති මාර්ගය එකක්ම බවයි. අනන්ත අපරිමාණ බුදුරයෝ පසේ බුදුවරයෝ මහරහත් හු මේ පිළිවෙත් මගින්ම නිවනට පිවිසියහ. අපරිමාණ ආර්ය උතුමන්ගෙන් එළිය වූ පිවිතුරු යම්තමින් හෝ එළියක් වැටේවා යන ප්‍රණීත සංකල්පයෙනි අපේ ඉදිරි ගමන විය යුත්තේ.

අපි දවසින් දවස වැඩිහිටියන් වෙමු.

මා මෙයින් අදහස් කරන්නේ කවුරුත් අදහස් කරන වයසින් වැඩිහිටිකම නොවේ. දීර්ඝ සංසාරයේ ජීවිත ලබා නොයෙක් දේවලුන් සමඟ වැඩිහිටියන් වූ සැටි අපට සිතා ගත හැකිය. ඒ සාමාන්‍ය වැඩිහිටි කමෙන් ජීවිත අගයේ වැඩිමක් නැත.

අද අපේ ජීවිත වාසනාව පුදුම සහිතය. ගෙවෙන මොහොතක් පාසා අප විශේෂභාගීය තත්ත්වයට පත්කෙරෙන ජීවිත අගය වැඩිකරන වැඩිහිටිකම වාසනාව අද අපට ලැබී තිබෙනවා. ආධ්‍යාත්මික ඤාණ ගුණ වශයෙන් අපේ

වැඩිහිටිකම ජීවිත අගය වඩන්නේ හුස්ම රැල්ලෙහි ද ඒ මහිමය පිළිබිඹුවන හෙයිනි. සැනසිලි ගමනෙහි පියවරක් පාසා පිවිතුරු කෙරෙමිනි.

ඊයේ බුදුරජාණන් වහන්සේ උදෙසා පූජාකළ මලට පහනට වඩා අද අප පූජා කරන මලේ පහනේ අගය වැඩිය. ඊයේට වඩා අද අප පූජාකළ මලට පහනට වඩා අද අප පූජා කරන මලේ පහනේ අගය වැඩිය. ඊයේට වඩා අද අප සිතින් වැඩිහිටියන්ව ඒ වැඩිහිටිකමේ විසිතුර මේ මලට පහනට එක්කර අද පූජාව පවත්වන හෙයිනි.

සද්ධා, සති, සමාධි, ඤාණ, කරුණා, මෛත්‍රී ගුණයෙන් දවසින් දවස අප වැඩිහිටියන් වන සැටිත්, එයින් අපේ කායික, වාචසික, පැවතුම් වැඩි අගයට පත්වන සැටිත් සිහිකළ මැනවි.

අපත් අපේ අතීතය දෙස බලා තමන් අත්කල සැනසිල්ලෙහි සතුටත් ඉදිරි ජීවිත ගමනෙහි ප්‍රබුද්ධ අධිෂ්ඨානයත් උනන්දුවත් ඇතිකර ගැනීම ධර්ම ප්‍රාර්ථනා සමාද්ධියෙහි ආසන්න කාරණා වන්නේය.

මගේ දින වරියාවේ දින පොත ලිවීම දවසේ එක වෙලාවක සිදුකෙරෙන එක් වැඩෙකි. මම අළුත් දින පොතේ යමක් ලියන විට සූදානම් වී පසුගිය අවුරුද්දේ ලියා අවසන් කල දින පොත පෙරලා බැලීමි. අවසන් පිටුවේ මෙසේ සඳහන්ව තිබුණා. මේ දින පොතේ නොසිස් පිටු මෙන් 'මගේ ජීවිතයද නොසිස් වේවා' යනුයි. ඒ දින පොතේ එක් පිටුවක්වත් හිස් නොවීය. දිනපතා ජීවිත තොරතුරු එහි ලියා තිබුණි.

ගෙවෙන දවස් එසේ නොසිස්ව වැඩෙහි යොදන්නට - අත්තනිත පරහිත සාධනයට හිත සකස් කර ගැනීම අතීතයෙන් වැඩ ගත යුතු හොඳම වැඩ පිළිවෙලයි.

ජීවිතය ගලා යන ගඟක් වැනිය. ගඟ ගලායාම ස්වභාවික දෙයකි. එය නැවැත්විය හැක්කක් නොවේ. ගඟ ගැල්ම නැවැත්විය නොහැකි නමුත් ඒ ගලන චතුරෙන් වැඩ ගත හැකිය. නෑම කළ හැකිය. පරිභෝගයෙන් කිලිටි වන ඇඳුම් උපකරණ සෝදා පවිත්‍ර කළ හැකිය. චතුර ගලනවාය කියා දුක් නොවී එයින් වැඩ ගැන්ම ඤාණ ගෝචරයි. ජීවිතය ගැනද සිතිය යුත්තේ මෙයාකාරයෙනි. මොහොතක් පාසා ගෙවී යන ජීවිතය මොන ලෙසකින්වත් අපට නවතා ගත නොහැකිය. ඒ ගැන දුක් නොවී අප විසින් කළ යුත්තේ ගෙවෙන ජීවිතයෙන් නොගෙවෙන ශක්තියක් හදා ගැනීමයි. මහා කාරුණික

බුදුපියාණන්වහන්සේ ලොවට පහදා වදාළ ප්‍රතිපත්ති මාර්ගය නම් මේ අනිත්‍ය අසාර ජීවිතයෙන් නිත්‍යසාර තත්වයක් ඉදිකර ගැනීමේ නොවරදින උතුම් වැඩ පිළිවෙලය. මෙය තේරුම් ගෙන ඒ අනුව ක්‍රියා කිරීමෙන් ජීවිතය ප්‍රාතිහාර්යයක් බවට පත් කළ හැකිය. මේ ජීවිත ප්‍රාතිහාර්ය හැමටම සිදුකළ නොහැකිය. එයට මහා වාසනාවක් තිබිය යුතුය.

වස් කාලය ගෙවී ගියේ අපට යමක් ඉතුරු කරමිනි. ඒ අප වඩා ගත් ධර්ම සම්පත්තියයි. අප මෙතෙක් ගෙවූ අපරිමාණ සංසාර ජීවිත ගැන සලකන විට සිතට පෙනී යන්නේ දුකෙන් දුකට මාරු වෙමින් දිගට ගෙන ගිය සංවේගනීය අවාසනාවන්ත ගමනෙකි. අතීත බුද්ධ ශාසනය කොතෙක්ද? ඒ සසුන් එළියෙන් නිවී සැනසී දුක් ඉවර කර ගත් අසංඛ්‍ය පිණැතියන් අතරට අප ඇතුළත් වී නැත. දැන් ඉතින් ඒ අතීත අපල ගැන දුක් නොවී අද කළ යුත්තේ මේ ලැබූ ජීවිත වාසනාව ජීවමාන බවට පත්කර ගැනීමයි. අප මේ දියුණු කරන්නේ නොමැරෙන ස්වරූපයේ ආධ්‍යාත්ම ජීවයෙකි. අද අප ඇතිකර ගන්නා ධර්ම සැපය අජරය. අමරය. ඒ උතුම් ජීවිත සැනසුම අපේ අනුගාමික ජීවිත මහිමය වශයෙන් දැක්ක යුත්තේ පරලොව වශයෙන් පමණක් නොවේ. අපේ ගතවන හැම මිනිත්තුවක්ම ඊළඟ මිනිත්තුව ජනිතකර වන්නේ අනුගාමික ජීවිත මහිමය එක් කරමිනි. අපේ දවස්-මාස-අවුරුදු ගෙවෙන්නේත් එලෙසිනි.

මී වදයක පිරි තිබෙන්නේ මී පැණිය. ගුණයත්, මිහිරත් පිරිගත් මී පැණි අපට සාදා දෙන මී මැස්සාගෙන් සිදුවන සේවය මොන තරම් විසිතුරුද? කල්‍යාණ මිත්‍ර සම්පත්තියත් එබඳුයි. මී පැණි හදා ලොවට මිහිර දෙන මී මැසි පෙළක් වගේ කරුණාවෙන්, මෙමතිියෙන් ලොව සනසන කල්‍යාණ මිත්‍ර පෙරහැර මොනතරම් විසිතුරුද? ඔබ වහන්සේලා මේ එකට වෙළිගෙන මේ පවත්වන්නේ ඒ අසිරිමත් පෙරහැර නොවේද?

ගුණයෙන් නුවණින් විසිතුරු වූ පහන් වූ සිතුවිලි අපට නිරතුරු පහළ වේවා!

මී පැණි මෙන් මිහිරි පිය වදන් නිරතුරු කියවේවා!

අප සැනසී ලොවට සැනසුම දීමේ වාසනාව තව තව දියුණු වේවා!

අපේ හුස්ම රැල්ලත් ලොවට සැප සැනසිලි පිණිස වේවා!

මැණික්වල වටිනාකම තේරුම් ගත් අය, තමන් ළඟට මැණික් එනතුරු බලා සිටින්නේ නැත. බොහෝ ඇත මැණික් බිම් සොයා ගොස් මැණික් හමුකර ගන්නා මහන්සිය සිතනට බැරි කරමිය. පිංකම්වල අගය තේරුම් ගත් ඥාණවන්ත අය පිං මිණිවත් තමන් ළඟට එනතුරු පිංකම්වලට තමන්ට ආරාධනා කරන තුරු බලා සිටින්නේ නැත. මහන්සි - බැරිය - අමාරුය කියා නොසිතා බොහෝ වෙහෙසිල්ලෙන් සොය සොයා ගොස් උදාර වූ අගනා පින් මිණිවත් අත්පත් කර ගන්නේය. තමන්ගේ පුණ්‍ය නිධානය විසිතුරු කර ගන්නේය.

සෙක්කුවේ තල තැලෙයි. කුමකටද? තෙල් සඳහාය.

තල තැලී තෙල් මිරිකී එක් තැනක ගබඩා වෙයි. ඒ තෙල් රැස්වෙන තැනත් තැලෙන තැනත් එක්කොට සලකා බලන කල්හිය තල තැලෙන්නේ මේ තෙල් සඳහාය යනු මැනවින් වැටහෙන්නේ. සසුන පිහිට කොට අප මේ වෙහෙසෙන්නේ කුමටද? සන්තාන ධර්ම සඳහාය. තල තැලී තෙල් රැස්වෙන තැන මෙන් අප කරන පිංකම්වල ආනිසංස ඵලය අප දැනගත යුත්තේ අපේම ආධ්‍යත්මය දෙස බැලීමෙනි. පිංකමකින් ක්‍රම කුතක ආනිසංස සන්තානයේ හටගනී. රාගාදී කෙලෙසිලි තුනිවීම, සති ඥාණ ආදී බොජ්ඣංග ධර්ම වැඩී යාම, ප්‍රණීත කර්ම පරම්පරාවක් ජනිතවීම යන ක්‍රම කුත සන්තානය විසිතුරු කෙරෙන ආනිසංස ඵල වශයෙන් සැලකිය යුත්තේය. මෙසේ සිත දෙස බැලීමෙන් පිංකමක යථාර්ථය වටහා ගත යුත්තේ,

පුඤ්ඤන්ති රාගාදීනන්තු - පටිපක්ඛාහි වෙනනා
පඤ්ඤාදී ගුණ සංයුත්තා - විඤ්ඤෙය්‍යා සුඛ දායිකා
යනුද මෙහිලා සිහි කටයුතුය.

අපේ වන්දනා පිරිස බුද්ධගයා ශුද්ධ භූමියට පැමිණියේ ඊයේ දවල් තුනට පමණය. මේ පොළොව ස්පර්ශ කිරීමේදී ජීවිතයට එක් වූ ප්‍රීතිය වැනි ප්‍රීතියක් වෙන මොනම බිමකදිවත් ලබන්නට බැරිය. මේ ලෝක ධාතුවේ මෙයට වඩා උතුම් තැනක් නැත. ජය සිරි බෝ හෙවන යට වැටී ඊයේ රාත්‍රී මහා පූජාවක් පැවැත්වීමු.

හෙට උදේ රජගහනුවර බලා පිටත්වන්නෙමු. 18 වෙනිදා බරණැසය. 22 වෙනිදා කුසිනාරාවේය. 23 වෙනිදා ලුම්බිණියේය. 24 වෙනිදා සැවැත් නුවරය. මාර්තු 13 වෙනිදා වන්දනා ගමන නිමකොට ආපසු පැමිණීමට හැකිවේ යයි සිතමි.

ධර්මය වරදවා ගත් ඇතැම් අය පිංකම් කිරීම මෝඩ කමකැයි සිතනු පෙනේ. මේ අය අතර දැනුමැත්තන් ද වීම සංවේගයකි. පටිච්ච සමුප්පාදයේ අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා යන ධර්ම නියාමයේ හැටියට පිංකම් කිරීමත් මෝඩකමින් සිදුවන්නක් නෙවේ දැයි දිනක් මගෙන් ප්‍රශ්න කළේය. මම ඒ අයට මෙය මැනවින් පැහැදිලි කර දුනිමි.

(පුඤ්ඤ) පින් යන වචනයෙන් පැහැදිලි වන්නේ සිත නිකෙලෙස් බවට පත් කෙරෙන චේතනා සම්පත්තියෙන් සෑදීගත් විසිතුරු ක්‍රියා පරපුරෙකි.

**“පුඤ්ඤන්ති රාගාදීනන්තු - පයිපක්ඛාහි වෙනනා
පඤ්ඤාදි ගුණ සංයුක්තා - විඤ්ඤයායා සුඛ දායිකා”**

යන මේ ධර්ම විවරණයෙන් පිනේ ස්වලක්ෂණය මැනවින් වටහා ගත හැකිය. නිවන් දැකීමට පමණක් නොව නිවනින් මේ පිට පාරමී වාසනාව ඇති ජීවිත ලබා ගැනීමටත්, උපකාරීවන එකම දෙය පිනය. ඉතින් පින් නොකර සැනසුම ලබන්නේ කෙසේද? සසුන් පිළිවෙත එහෙම පිටින්ම සැලකිය යුත්තේ එකම පින් පෙරහැරක් ලෙසිනි. බෝසතාණන් වහන්සේලා සාතච්චකාරීව අතරක් නැතිව පාරමී පෙරහැර පැවැත්වූ සැටි අපි දැනිමු. මේ පාරමී කියන්නෙන් වෙන දෙයක් නෙවෙයි. පැවැත් වූ නිස්සරණ ප්‍රාර්ථනාවෙන් කෙරෙන පින්කම්ය. පින්කම් කළ යුතුමය. නිරන්තරයෙන් කරන පින්කම් අතර අවස්ථානුරූපව කාලික වශයෙන් යොදාගන්නා මේ පින්කම් පුණ්‍ය ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ අවස්ථා වශයෙන් සැලැකිය හැකිය.

දිරායන ශරීරයත්, ගෙවියන කාලයත්, වෙන් වී යන බාහිර අයිතියත් දිරා-ගෙවි-වෙන්වී යද්දී අපි නොදිරණ, නොගෙවෙන වෙන් නොවන උතුම් ධර්ම සම්පත්තිය වඩමින් මහා සැනසිල්ලට පත්වෙමු. මේ ලොවුතුරා සැනසිල්ලය.

මැණික පරිහරණය කරන්ට කරන්ට එහි අගයත් පැහැයත් වැඩි වෙනවා මිස අඩුවීමක් වන්නේ නැත. හොඳ අදහස් වලින් පිරුණු පොතක ස්වරූපයත් එබඳුය. අප පොත් වල රසය විඳි විඳි සැනසෙමු. කොයි තරම් රසය වින්දක් පොතේ මිහිර අඩුවන්නේ නැත. සමහරවිට රස විදින්නට විදින්නට වැඩි වැඩියෙන් රස දැනී යන්නේ රස උල්පතක මහිමය පළකරමිනි.

ලොව පවත්නා පොත් අතර අගනාම විසිතුරු පොත වශයෙන් සැලකිය යුත්තේ ජීවිත පොතය. අනිත් පොත් වල ඇත්තේ පිටස්තර දේවල වෙනත් පුද්ගලයන්ගේ විවිධ ව්‍යාකෘතිය. තොරතුරුය. අප එයින් ලබන්නේ ආගන්තුක රස වින්දනයකි. අපට ඒ බාහිර දේවලින්ද අගනා ආදර්ශ පාඩම්

ලැබෙන බව ඇත්තය. හැබැයි එය සාර්ථක වින්දනයක් වන්නේ තමන් ලියන ජීවිත පොතට එයින් වැඩ සලසා ගත්තොත් පමණය. නැතිනම් එය අනුන්ගේ නැටුමක් බලා සතුටුවීමේ ස්වරූපයට පත්වන්නේය. අභිඥාලාභීන්ට ජීවිත පොතේ පිටු පෙරල පෙරලා බැලිය හැකිය. නිවනට පත්වන තුරුම ජීවිත පොත ලියවෙයි. ජීවිත පොතේ අවසන් පිටුව නිවනය. රහතන් වහන්සේ ඒ අන්තිම පිටුව බල බලා සැනසෙන්නේ නිරෝධ සමාපත්ත වශයෙනි.

ගෙවීගිය දවස ජීවිත පොතේ ලියා අවසන් කළ පිටුවකැයි සිතමු. ලැබූ දවස ලියනට තිබෙන පිටුවය. ගෙවීගිය පිටු පෙරල පෙරලා බලන විට ඇතිවන දර්ශනය ඊළඟ පිටු වැඩිය හොඳින් ලිවීමට ආසේවන වශයෙන් ප්‍රත්‍යය වන්නේය. ජීවිත සමාපත්ති වශයෙන් ජීවිත පොත බල බලා සැනසෙන්නටත් ඉදිරිගමනේ උනන්දුව වඩා ගන්නටත් පුරුදු විය යුතුය.

අපි තවත් අවුරුද්දක ගමන අවසන් කෙළෙමු. 1968 ඊයේ අවසන් විය. මේ දිනවල හදට ගොස් ආපසු පැමිණි ගුවන් වීරයන් තිදෙනෙකු පිළිබඳ හඬ දස දෙසින් ඇසේ. හැතැපීම ලක්ෂ ගණනක් ගුවනේ ඉහළට ගොස් පහළට බැස්ස මේ ගමනින් ඒ ගමන්කාරයන්ට වූයේ කුමක්ද? ඔවුන්ගෙ කෙලෙස් වැඩිවිය. දුක් වැඩිවිය. සසර දික් විය. අමෙරිකාව ලෝක ජයග්‍රහණයක් කළ වග කියයි. එයත් බොරු නොවේ. මෙය නම් මහා සපත්කමක් බව ඇත්තය. හද ආසන්නයට ගොස්, හද දෙස බලා හදවටේ කැරකී පණ බේරාගෙන නැවතත් මේ මහා පොලොවට අවතිර්ණ වීම නම් විශ්මිත ගමනක් බව සැබෑය. ඒ ලෞකික වශයෙනි.

ලෝකෝත්තර වශයෙන් අනුමාත්‍ර වූ ද ශාන්තියක් මෙයින්ද ලද බවක් කිය නොහැකිය. ධර්මයේ ඇසින් බලන විට සැබවින්ම මෙය කෙලෙස් ගමනෙකි.

අපිත් ක්‍රමයෙන් වැඩිහිටියන් වෙමු. අපේ වැඩිහිටිකමේ ආධ්‍යාත්මය ඉතා විසිතුරුය. ලොව ඇති විසිතුරු දේවල අගය කාලයත් සමග භානභාගිය තත්වයට පත්වෙයි. දුල්වෙන පහනේ විසිතුරු, සුවද විහිදෙන මලක විසිතුරු අපට පැහැදිලිය. ගෙවෙන මොහොතක් පාසා පහනේ එළියත් මලේ සුවදත් අභාවයට යයි. නිවී ගිය පහණක, මැලවී ගිය මලක අගයක් නැත. විසිතුරක් නැත. අප වැඩිහිටියන් වන්නේ වයසින් පමණක් නොවේ. ගුණයෙන් හා නුවණින්ද අපි වැඩිහිටියන් වෙමු. දිනෙන් දින පොහොර වැටී වැඩෙන සඳුන් ගසක් මෙන් අපේ ආධ්‍යාත්ම වැඩුමද නිරන්තරව සිදු වෙයි. අපේ

ධර්ම වාසනාව මෙයයි. අපේ සැනසිල්ල එයයි. අප සංවර විය යුත්තේ ඒ සඳහාය.

අහසට නැගෙන සෑම වැහි වලාකුළකින්ම බින්දුවක් සිතාවකටත් ලැබෙනවාය කී කතාව මෙන් අපත් පෙළ ගැසෙන්නට ඕනෑ අප අතින් සිදුවන සෑම දෙයකින්ම බින්දුවක්වත් අපේ පාරමී සිතට එක්වන ලෙසටයි. අහසින් වැටෙන එක දිය බිඳක්වත් අපතේ නොහරින්නට අපේ පැරකුම්බා නිරිඳු වැඩ සැලසුම් කළාක් මෙන් අපේ ජීවිත සිද්ධි සියල්ල අපතේ යන්ට නොදී ලොව්තුරා සැනසිල්ලේ වැඩ බවට පාරමී වැඩ බවට පත්කර ගැනීම අපේ ශාන්ති පෙළ ගැස්ම විය යුතුය. මෙවැනි ධර්ම වාසනාවකි අද අපට ලැබී තිබෙන්නේ. අපි මේ ධර්ම සැපය-ධර්ම ප්‍රීතිය විඳ ගනිමින් මේ අප විදින ධර්ම සැපය තව බොහෝ දෙනාට අත්වේවා යන ධර්ම ප්‍රාර්ථනා සිතට ඇති කර ගනිමු. වචන කථා කරමු. ඒ පැතුම් ක්‍රියාවට නගමු. එසේ ඇති කල්හි අපේ හුස්ම බින්දුව පවා ධර්මයෙන් මිහිරි වී ඇති සැටි අපට දැක ගත හැකිය. අපේ මුළු ජීවිතයම එකම මෙහි පෙරහැරක්ව පවත්නා සැටි දැක ගත හැකිය.

ශරීරයේ නිතර ඇතිවන දුබලකමක්, වයස් යාමෙන් ඇතිවන දුබලකමක් අතරට ලෙඩ සතුරා වැදගත්කාම අපායට හෙණ ගැසුවාය වැනි තත්වයකි ඇතිවන්නේ. මේ මොනවා වූවත් කරන්ට දෙයක් නැත. 'බහු දුකො බො අයං කායො. බහු ආදීනවො' යනු සිහි කරමින් මේ සියල්ල සත්‍යාවබෝධයට උපනිග්‍රය කර ගැන්ම අපේ පෙල ගැස්ම විය යුතුය.

කය වෙනුවෙන් අප කරන සාත්තු අඬන ළමයෙකු නළවා ගැනීමට කරන ගීත ගායනයක් වැනිය. ගී හඬින් නැළවෙන දරුවා නින්දට වැටෙයි. නිදන තුරු නිසංසලය. නින්දෙන් අවදිවන්නේ අඬාගෙනය. අපේ කයත් මෙබඳුය. කය සමග අප කරන සටනේ දිනුම තාවකාලිකය. අප මේ කරන්නේ හැමදාම පරදින සටනෙකි. බේත් හේත් සාත්තු සප්පායම් විධිවලින්, නැම් කැම් නිදීම හිදීම ආදී සංග්‍රහයෙන් අප අතරක් නැතිව පත්වන කායික තේවාව නිස්සාර කයක් ලබා ගැනීමේ වරදට විදින දඬුවම් වැනිය. එක් අවස්ථාවක නකුල ගෘහපතියාට බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළේ මේ කය එකම ලෙඩක් වශයෙනි. හැබැයි එය කවදාවක් සනීපවෙන්නේ නැති ලෙඩකි. සමස්ත සත්ව ලෝකයාම නිරන්තරයෙන් යෙදී සිටින්නේ 'කය' නමැති ලෙඩට බෙහෙත් සැලසීමේ පුදුම සටනකය. තනිකර කය එල්ලේ සටන් කිරීමෙන් දිනු කෙනෙක් ලොව නැත. දිනන්නට නම් කයත් අත්වැල් කරගෙන හිත

හැදීමේ-වැඩීමේ ශාන්ති ක්‍රියා නොතොරව සිදු කළ යුතුය. අප ආහාරපාන ගන්නේ ඇඟ උදෙසා බව සැබෑය. මේ ගන්නා ආහාර පාරමී වතක් වේවා! දුක් ඉවර කර ගැනීමේ වැඩට නිශ්‍රය වේවා! යන හැඟීමෙන් යුතුව ආහාර ගන්නවා නම් පිඩක් පාසා සිතටද එක්තරා ජීවයක් ඇතිවන්නේය. කයට හැදෙන පණ දිරියන නමුත් මේ ධර්මය වූ සිතේ වැඩුම දිරන්නේ නැත. අද අපට ලැබී තිබෙන ධර්ම වාසනාව මෙබඳුය.

අපේ මේ ශාසනික වැඩ පිළිවෙල ස්ථාවර භාවයට පත්කර ගැනීමට ශාසනය බේරා ගැනීමේ අසහාය තත්වය වශයෙන් කල්පනා කටයුතුමය. පොළොන්නරු යුගයේ පටන් වේගයෙන් ශාසනය පිරිහෙන්නට පටන් ගත්තේ හික්ෂුන් බාහිර වැඩට බැස ක්‍රියා කරන්නට වීම නිසායි. ආරණ්‍යයේ වැඩ සිටිය දිඹුලාගල කාශ්‍යප හිමියන් වැනි මහා ගුණවතුන් ආරණ්‍ය ප්‍රතිපත්ති වලින් වෙන්කොට සමාජ සේවා වැඩවලට යොදා ගත්තේ ප්‍රබල ගිහි දායක පත්ඡය විසිනි. එයින් ආරණ්‍ය වැසී ගියේය. ප්‍රතිපත්ති ශාසනනය පිරිහී ගියේය. කොයිතරම් පිරිහුණාද?

අවුරුදු හාරසියයක් තුළ එකද උපසම්පදා හික්ෂුවක් නැති තැනට ප්‍රතිපත්ති ගිලිහී වැලිවිට සංඝරාජ මාහිමියන් ගේ කාලය වන විට එකම උපසම්පදා නමක්වත් සිටියේ නැත. පොළොන්නරුවෙන් පටන්ගත් ප්‍රතිපත්තියේ බැස්ම කොතෙක් මහත්දැයි එයින් තේරුම් ගත හැකිය. සමාජ සේවා වැඩට යොමුවන්නේ පිරිසිදු සිහිනි. එහෙත් නොදැනීම වාගේ නොනිසි තැනට ඇදීයාම වළක්වන්නට බැරි දෙයකි. දිඹුලාගල කාශ්‍යප හිමියන් මෙයට හොඳම නිදසුන වශයෙන් දක්විය හැකිය. රජුගේ ආරාධනාවෙන් උන්වහන්සේ ආරණ්‍යයේ කටයුතු වලින් වෙන්ව සාමාන්‍ය වැඩට යොමු වූයේ ඉක්මණින් ආරණ්‍යයට වඩින අදහසිනි. එය සිදුවූයේ නැත. වැඩ වැඩිවිය. සැලකිලි වැඩි විය. එයින් බැඳීගිය උන්වහන්සේට නැවතත් ආරණ්‍යයට වඩින්නට බැරි විය. වැලිවිට සංඝරාජ හිමියන් බලවත් උත්සාහයෙන් උපසම්පදාව පිහිටුවා ශාසනය නගා සිට වූ නමුත් වැඩිකල් යන්නට මත්තෙන් ඇද වැටී ගියේ බාහිර දේවල යෙදෙන්නට හික්ෂුන්ට දොරටු තැබීම නිසායි. මේ වැටී ගිය ශාසන තත්වය නගා ගැනීමටමයි. මේ අපේ වැඩ පිළිවෙල පටන් ගත්තේ. බාහිර දේවල පැටලෙන්නට යාම මේ වැඩ වලට මහත් අවහිරයක් බව ඒ වැඩ කලක් තිස්සේ කිරීමෙන් මට ප්‍රත්‍යක්ෂ විය. මම පත්‍ර වලට ලියුම් ලිවෙමි. ඈ දවල් නොබලා බොහෝ වෙහෙසී තැන් තැන්වල ගොස් ධර්ම දේශනා කෙළෙමි. ඒවායින් ප්‍රතිඵල නැතැයි නොකිය හැකිය. හැකි වුවත් මේ අප පටන් ගත් වැඩට ඒවා අවහිර වශයෙන් මට පෙනී ගියේය. නිශ්ශබ්දව

විවේකීව ආධ්‍යාත්මිකය වැඩුමේ වැඩ කළයුතු යයි සිතා ගත්තේ එහෙයින.

මේ මාරයාගෙන් බේරීමටය. මාරයා නොඑන ලෙස අහස වසන්තට අපට නොහැකිය. මාරයාට ඇඟිලි ගැසිය නොහැකි සේ, මාර විගඩම් නොපෙනෙන-නොදනෙන සේ අපි අපේ සිත රැක ගනිමු. මාරයා ඕනෑ නෙයියාඩමක් කරපුවාවේ. අපි අපේ පිංකම කරමු. ඒ සසුන් මෙහෙවරේ මහා ප්‍රීතිය මාරයා බලා සිටිද්දී විදගන්නට අපි යෝධ සන්නාහයෙන් සැරසෙමු.

මේ කියන්නේ සර්වඥයන් වහන්සේගේ මහා කරුණා මුහුණ දෙස බලාගෙනය.

ගිහි වුවත් පැවිදි වුවත් ජීවිතයක අවසානය මරණයයි. අප මේ සියල්ල කරන්නේ ඒ මොහොත වනතුරුය. තමන් කළ හොඳකම විනා ඒ අවසාන මොහොතේදී වන මොනම දෙයකින්වත් සැනසෙන්නට බැරිය. නොයෙක් දැගලිලි වැඩවල යෙදී සිටින අපේ බොහෝ දෙනා මෙය සළකන්නේ නැත.

ආදාහණයට පෙර දින ඒ නමට අයිති දේවල් ගැන සෙවීමු. තුමුණේ ඒ ඒ දේ ලියූ දින සටහන් පොතක් පමණය. මෙය හැබෑ පැවිදි ජීවිතයේ ආදර්ශයයි. සංගාරව බමුණාට හික්ෂු ජීවිතය පැහැදිලි කොට දෙසූ ධර්ම දේශනාවදී, හික්ෂුව අකිංචන යයි වදාළ සේක. අකිංචන නම් බැදිලි නැති-කිසිවක් නැති යන තේරුමය.

අවසාන සිතට මෙබඳු නිදහසක් ගිහි පැවිදි කාටත් ඇතිකර ගැනීම අවශ්‍යය. හික්ෂුව නම් එසේ විය යුතුමයි.

රන් හුයක ඇමිණිය යුත්තේ අගනා මුතු මැණික්ය. බොරලු කැට හෝ ඔළිඳ-මාර ඇට වැනි පහත් පංතියේ දේවල් රංහුයක ඇමිණිය යුතු නොවේ. මොන ලෙසකින්වත් නවතා ගැනීමට බැරි ලෙස නිරතුරුව ගෙවී දිරා යන මේ ජීවිතයේ හැබෑ තතු මැනවින් වටහා ගත් භාවිත වාසනාව ඇති ධර්ම ප්‍රාර්ථනා බද්ධ පුද්ගලයෝ නො ගෙවෙන නො දිරණ ජීවිත සම්පත්තියක් ඉදිකර ගනිති. එය ආමිස වශයෙන් නොවේ. නිරාමිස ධර්ම සම්පත්තියක් වශයෙනි. ධර්මය රැකෙන කඳවුරු වන්නේ එබඳු මහත්ම පුද්ගල සන්නානයයි. කාල යාත්‍රා කළ උදාර ගුණ යුත් මහත්මාගේ නැති වී ගියේ භූත කාය මාත්‍රය පමණයි. ඒ සත්පුරුෂ මහත්මා විසින් ඉදිකළ ගුණ ශරීරය නැසුනේ නැත. ඒ සදානුස්මරණීය ගුණ ජීවිතය මට දැනෙන්නේ ඉතා පිරිසිදු දඹ රන් හුයක්

ලෙසිනි. ඒ හොඳ නාමය නැමැති රන් හුයේ අමුණන්ට ඕනෑ මැණික් සේ උප්පලිත පිංකමිය. එසේ කිරීමයි ඤාණතික ගුණ අනුස්මෘතියක් වෙන්නේ.

ගස් අතර අරටු ගස් විරලය. කාර්මිකයන් අතර දක්ෂයන් දක්නට ලැබෙන්නේ කලාතුරකිනි. පුද්ගලයන් අතර භාවිත වාසනාව ඇති මැණික් වැනි විසිතුරු පුණ්‍යාත්මීන් මුණ ගැසෙන්නේ දහසකින් කෙනෙකි. ඊට ඔබ දුක් විය යුතු නොවේ. බොරලු කන්දට එළිය දෙන අගනා මිණි රුවනක්සේ දුලබ මිනිස් ගුණයෙන් හෙබි එක් පුද්ගල රත්නයකින් දහස් දෙනාට එළිය ලැබෙන සැටි සිහි කරන්න.

සැඟවී ඇති පුද්ගල වාසනාව මතුකර පහන් වැනි මැණික් වැනි කලාශාණයන් ජේලිකර ගැන්ම හොඳ හිතේ පෙරහර විය යුතුය. අප විදගන්නා ධර්ම සැපය තව බොහෝ දෙනාට විදගන්නට සැලසීම අපේ මෙහි පිළිවෙත විය යුතුය. පුද්ගල අඳුරෙන් දුක් වීම හිත ආතුර කර ගැනීම නොව ඒ අඳුරු තැන්වලට එළිය දීම අපේ කරුණා මෙහෙවර විය යුතුය. මානසික ලෙඩින් පෙළෙන්නවුන්ගේ ඒ ලෙඩ සුවකර ගැන්මට උදව්වනු මිස ඔවුන්ගේ කෙදිරියට අත්වැල් වීම අපේ ඤාණ පිළිවෙත නොවිය යුතුය.

ලොවුතුරා බුදුගමන අපේ සැනසිලි ගමනේ ආදර්ශ මාර්ගය විය යුතුය. බුදු එළිය අපේ සැනසිලි පිළිවෙතින් නොනිවෙන ආලෝකය විය යුතුය. නැණ එළිය විහිදුවා කරුණාවෙන් විසිතුරුව නොකඩවා පැවැත්වූ ඒ අසිරිමත් බුදුගමනට බුදුපෙරහරට අපි හැම අනුයාත වෙමු.

අපේ මේ බිම බුදු බිමෙකි!

බුදු රැස් වතුරෙන් නැහැවී ඇති පිවිතුරු බවට පත් ලක් පොළවේ සෑම වැලි කැටයක්ම මැණික් මෙන් අමීල අගයෙන් යුක්ත සේ දැනෙයි. බුදු සසුන රැක ගැනීමේ විවරණය ලැබූ අපේ ජාතියත් දරුවෙක් පහළ වෙන්නේ ශාසන වස්තුවක් වශයෙනි. සිංහල මවගේ කුසෙහි පිළිසිඳ ගන්නා දරුවාට බුදුගුණ කවා බුදුඑළිය ඒ පින්වත් දරු ජීවිතයට එක්කරන්නේ මෙලොව එළිය දකින්නට මත්තෙන්මය. එකට ජේලි කළ නොනිවෙන පහන් පෙලක් සේ අපේ ජාතිය එකට ජේලි වී බුදු පෙරහැර කළ සැටි, බුදුසසුන රැකගත් සැටි අපි දනිමු. මේ පොළවේ හටගත් සෑම ගහක් කලක්ම සසුනට සෙවන දුන් සැටි අපට සිහිකළ හැකිය.

සසුන් මිහිරි කැවුණු ඒ වන සෙනසුන් අඳුරෙන් යට වී ගත්තා සේ

සසුන රැක ගත් ජාතියද දුර්දශාපන්නව සිහිසන් නැතිව ගිය තත්වයට වැටී ඇත. අද කළ යුත්තේ සසුන් එළියෙන් අප එළිය වී සසුන් මිහිරෙන් අප මිහිර වී මේ අඳුරෙන් වැසී ගත් තැන් එළිය කර ගැනීමේ උදාර මෙහෙවරට පිරිසිදු කරැණාවෙන්ම පෙරමුණු වීමයි. මෙයට සුදුසු කලාංගශීලීන් තවම අපට මදිය. කෙසේ නමුත් අපි නොනැවී නොපසුබස ඉදිරියට යමු. සසුන රැක ගැනීමට සුදුසු පුණ්‍යකාමීහු සිය ගණනින් අපේ පෙරහැරට එක්වෙත්වා!

පසුගිය අළුත් අවුරුදු දවසේ (අප්‍රේල් 14 වෙනිදා) මෙහි අපේ නමලා රැස්කොට මම අවුරුදු අනුශාසනාවක් පැවැත්වීම්. මේ නමලා අළුත් අවුරුද්දට වැඩ පටන් ගත්තේ කොහොමද? කියා විමසමින් මගේ අනුශාසනාව මුල පිරුවේ. පළමුකොට මම වැඩ පටන් ගත් හැටි පැහැදිලි කෙලෙමි. එදින (අවුරුදු දා) අලුයම මම බණ පොතක් අතට ගනිමි. ඒ මැදුන් සඟයේ සූත්‍ර 152 ක් තිබෙනවා. මේ අවුරුද්ද තුළ මැදුන් සඟය සහමුලින් මට ප්‍රගුණ කර ගන්ට හැකිවේවා යන අධිෂ්ඨානයෙන් යුතුව මම පොත පෙරලුවෙමි. පොතේ 152 වෙනි අන්තිම සූත්‍රයයි පෙරලුණේ. ඒ අන්තිම සූත්‍රය ඉන්ද්‍රිය භාවනා නම් වෙයි.

අනුන්තර ඉන්ද්‍රිය භාවනා, සේඛ පටිපදා, භාවිතින්ද්‍රිය යනුවෙන් කොටස් තුනකින් යුක්ත කොට අර්භත්වය දක්වා ඉන්ද්‍රිය සංයමය විය යුතු සැටි පැහැදිලි කොට බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළ මේ ධර්ම විස්තරය තේරුම් ගැනීමේදී ධර්ම ප්‍රීතියෙන් සිත පිනා ගියේය. 151 වෙනි සූත්‍රය පිණ්ඩපාත පාරිසුද්ධි නම් වෙයි. එය ද කමණිය ධර්ම විචරණයෙකි. 149 වෙනි මහා සලායතනික සූත්‍රය අච්ඡරිය ධර්ම නිධානයෙකි.

මේ අපර, අමර ජීවිත වාසනාව යාව නිබ්බාණ වේවා! අපි අපේම ජීවිත භාවනාවට නගමින් අපේම විසිතුරු පෙරහැර දකිමින් සතුටු වෙමු. සැනසෙමු. නොනැවතී ඉදිරියට යමු. නිවන් දක්වා යමු.

යනිවර සිතුවිලි

ශ්‍රී සම්බුද්ධ ශාසනයේ අභිවෘද්ධිය උදෙසා තම ජීවිතයම කැපකළ මෑත කාලයේ පහළ වූ අති උතුම් යනිවරයන් වහන්සේලා දෙනමක් වන **අතිපූජනීය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේ** හා **අතිපූජනීය කඩවැද්දවේ ජනවංශ මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ** නිස්සර අදහස් චිකතුච්ඡිත් මෙම ග්‍රන්ථය සමන්විතය.

අතිපූජනීය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ගුණ සිහිකිරීම සඳහා පළ කරන ලද **'අමාබින්න'** නම් ග්‍රන්ථයේ පළ වූ උන්වහන්සේගේ දිනපොතින් උපුටාගත් සටහන් චිකතුච්ඡිත් හා මාහිමිපාණන් වහන්සේ පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුලත් ලිපි කිහිපයක් ද, අතිපූජනීය කඩවැද්දවේ ජනවංශ මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ ගුණ සැමරීම සඳහා පළකරන ලද **'ආත්ම ප්‍රත්‍යවේක්ෂණය'** නම් ග්‍රන්ථයෙන් උපුටාගත් උන්වහන්සේගේ අදහස් හා ලිපි කිහිපයක්ද මෙහි දක්වනුයේ ඒ උතුම් ජීවිත දෙස බලා සැතසෙන ඔබ වෙනුවෙනි.